

Adrodd i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Dyddiad	16 Ionawr 2023
Swyddog Arweiniol	Helen MacArthur – Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Swyddog Cyswllt	Helen Howard – Pennaeth Cyllid
Pwnc	Diweddariad ar Reoli Trysorlys a Chyfalaf

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw:
 - i. Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar weithgarwch rheoli'r trysorlys ar gyfer 2022/23; a
 - ii. cyflwyno i'r aelodau y Strategaeth Gyfalaf a'r Strategaeth Rheoli'r Trysorlys (y Strategaethau) arfaethedig sy'n ymgorffori'r Datganiad Isafswm Refeniw ar gyfer y cyfnod Ebrill 2023 – Mawrth 2024.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Datblygu strategaethau rheoli cyfalaf a thrysorlys yw'r dull arfer gorau o gynllunio gwariant a chyllid cyfalaf yn y tymor hwy. Mae'r Strategaethau hyn yn rhoi trosolwg o'r gwariant cyfalaf arfaethedig yn y dyfodol, y cyllid cyfalaf a'r gweithgaredd rheoli'r trysorlys sydd ei angen i gyflawni amcanion Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod).
- 3 Dylai'r Awdurdod hefyd sicrhau bod y goblygiadau refeniw yn cael eu hystyried yn llawn a bod y penderfyniadau gwariant cyfalaf a chyllid yn gynaliadwy yn ariannol. Mae'r Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw (MRP – Minimum Revenue Provision) yn nodi canlyniadau refeniw yr asesiadau cynllunio cyfalaf cyfredol.
- 4 Mae'r Strategaethau hefyd yn rhoi sicrwydd ynghylch sut y rheolir risgiau cysylltiedig a'r goblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol. Maent yn rhoi crynodeb o'r prosesau a'r gweithdrefnau cyffredinol sy'n llywodraethu prynu ac ariannu asedau er mwyn gwella dealltwriaeth aelodau o'r meysydd hyn, sydd weithiau'n dechnegol.
- 5 Mae'r Strategaethau hyn wedi'u datblygu ar y cyd â'r cyllidebau refeniw a chyfalaf drafft ar gyfer 2023/24 a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

SYLWADAU GAN Y PWYLLGOR ARCHWILIO

- 6 Ystyriodd y Pwyllgor Archwilio yr atodiadau yn yr adroddiad hwn yn ei gyfarfod ar 12 Rhagfyr 2022. Nododd y Pwyllgor Archwilio gynnwys yr adroddiad ond ni allai gadarnhau'r Strategaethau Cyfalaf a Rheoli'r Trysorlys na'r Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw (MRP) gan fod y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2023/24 yn parhau ar ffurf drafft bryd hynny.

ARGYMHELLION

- 6 Gofynnir i'r aelodau:
 - i. sylwi ar sefyllfa ganol-blwyddyn gweithgareddau rheoli'r trysorlys ar gyfer 2022/23;
 - ii. cymeradwyo'r Strategaethau Cyfalaf a Rheoli'r Trysorlys a'r Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw ar gyfer 2023/24, yn amodol ar unrhyw newidiadau angenrheidiol, ar ôl cymeradwyo'r cyllidebau refeniw a chyfalaf terfynol ar gyfer 2023/24; ac
 - iii. yn achos newidiadau i'r cyllidebau refeniw a chyfalaf drafft ar gyfer 2023/24 dirprwyo cymeradwyaeth i'r Strategaethau hyn a'r Datganiad MRP i'r Panel Gweithredol yn ei gyfarfod ar 20 Mawrth 2023.

CEFNDIR

- 5 Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo'r Strategaethau Rheoli'r Trysorlys a Chyfalaf a'r Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw cyn dechrau'r flwyddyn ariannol.

GWYBODAETH

- 6 Mae Atodiad 1 yr adroddiad hwn yn cadarnhau gweithgarwch rheoli cyfalaf a thrysorlys am y cyfnod 1 Ebrill 2022 – 30 Medi 2022. Darperir diweddariad blwyddyn lawn i'r Awdurdod yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2023.
- 7 Mae'r Strategaethau Cyfalaf a Rheoli'r Trysorlys a'r Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw wedi'u cynnwys yn Atodiadau 2 – 4. Mae'r gwariant cyfalaf a'r gofynion benthyca dilynol sydd wedi'u cynnwys yn yr atodiadau yn cynnwys y gwariant cyfalaf arfaethedig a nodir yn y cyllidebau cyfalaf a refeniw drafft ar gyfer 2023/24. Os bydd angen diwygio'r cyllidebau refeniw a chyfalaf ar gyfer 2023/24 ymhellach, bydd angen diwygio'r strategaethau a'r Datganiad MRP.

- 8 Mae'r Strategaeth Gyfalaf yn nodi'r cynlluniau ar gyfer gofynion gwariant cyfalaf ac ariannu'r Awdurdod yn y dyfodol ac fe'i nodir yn Atodiad 2 yr adroddiad hwn. Nodir bod cynlluniau ar gyfer y dyfodol yn cynnwys buddsoddiad mawr mewn canolfan hyfforddi newydd ar gyfer darparu hyfforddiant hanfodol i'n staff. Bydd y cynllun hwn yn cael ei ddatblygu dros y flwyddyn sydd i ddod ac yn cael ei gyflwyno i Aelodau mewn cyfarfod o'r Awdurdod yn y dyfodol. Bydd yr achos busnes yn cynnwys y goblygiadau ariannol, gan gynnwys llywodraethu a fforddiadwyedd hirdymor y cynigion
- 9 Mae Strategaeth Rheoli'r Trysorlys (y Strategaeth) wedi'i chynnwys o fewn Atodiad 3 ac mae'n rhoi trosolwg o ddull yr Awdurdod o fenthyca er mwyn ariannu'r cynlluniau gwariant cyfalaf. Mae'r Strategaeth hefyd yn ymgorffori'r dull o reoli buddsoddiadau, er y dylai Aelodau nodi bod hyn yn ymgorffori rheoli arian dros ben tymor byr yn unig.
- 10 Mae'r Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw yn rhoi sylwebaeth bellach ar oblygiadau refeniw gwariant cyfalaf a chynlluniau ariannu ac fe'i nodir o fewn Atodiad 4.
- 11 Mae'r dogfennau hyn yn dechnegol eu natur ac yn dilyn yr arfer a argymhellir a amlinellir gan y Sefydliad Cyllid Cyhoeddus Siartredig (Cipfa – Chartered Institute of Public Finance). Er eu bod yn cael eu cyflwyno fel dogfennau ar wahân, maent yn cyflwyno trefniadau llywodraethu sy'n cwmpasu gwariant cyfalaf, ariannu a gweithgarwch rheoli'r trysorlys cysylltiedig.
- 12 Cefnogir yr Awdurdod drwy ddefnyddio ymgynghorwyr proffesiynol, Arlingclose, sy'n rhoi cyngor ac arweiniad mewn perthynas â gweithgareddau rheoli'r Trysorlys.

GOBLYGIADAU

Amcanion llesiant	Mae'r adroddiad hwn yn cysylltu ag amcanion llesiant hirdymor yr Awdurdod drwy sicrhau bod prynu asedau e mwyn cefnogi darparu gwasanaethau rheng flaen yn ddoeth, fforddiadwy a chynaliadwy. Bwriad y Strategaeth Gyfalaf yw sicrhau bod digon o fuddsoddiad mewn isadeiledd i alluogi'r gwasanaeth i ddarparu ymateb brys a gwaith atal am beth amser yn y dyfodol.
Cyllideb	Mae'r strategaethau'n cysylltu â'r lleoliad refeniw a chyllideb gyfalaf sy'n ystyried fforddiadwyedd tymor hwy
Cyfreithiol	Mae'r fframwaith rheoleiddio wedi'i nodi yn yr atodiadau i'r adroddiad.
Staffio	Dim
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Yr Iaith Gymraeg	Dim
Risgiau	Mae'r adroddiad yn gosod y risgiau cyllidol sy'n gysylltiedig â gweithgareddau benthyca a buddsoddi.

Adroddiad Alldro Rheoli'r Trysorlys 2022/23 (Atodiad 1)

Rhagymadrodd

Ym mis Rhagfyr 2003 mabwysiadodd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) *Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer* (Cod CIPFA) y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo adroddiadau hanner-blynyddol a blynyddol ar reoli'r trysorlys. Mae'r adroddiad chwarterol hwn yn rhoi diweddariad ychwanegol.

Cymeradwywyd strategaeth rheoli trysorlys yr Awdurdod ar gyfer 2022/23 mewn cyfarfod ar 16 Ionawr 2022. Gan fod yr Awdurdod wedi benthyca symiau sylweddol o arian i ariannu ei wariant cyfalaf, mae'n agored i risgiau ariannol gan gynnwys colli arian a fuddsoddiwyd ac effaith refeniw newid cyfraddau llog. Mae adnabod, monitro a rheoli risg yn llwyddiannus yn parhau i fod yn ganolog i strategaeth rheoli trysorlys yr Awdurdod.

Cyhoeddodd CIPFA ei God Ymarfer Rheoli'r Trysorlys [y Cod TM] a'i God Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf diwygiedig ym mis Rhagfyr 2021. Mae'r newidiadau allweddol yn y ddau god yn ymwneud â rhesymau a ganiateir i fenthyca, gwybodaeth a sgiliau, a rheoli buddsoddiadau nad ydynt yn rhai trysorlys. Daeth yr egwyddorion yn y ddau God i rym ar unwaith, er y gall awdurdodau lleol ohirio cyflwyno'r gofynion adrodd diwygiedig o fewn y Codau diwygiedig tan flwyddyn ariannol 2023/24 pe dymunant, ac mae'r Awdurdod wedi dewis gwneud hynny.

Mae rheoli risg trysorlys yn yr Awdurdod yn cael ei wneud o fewn fframwaith y Cod TM. Bellach mae'r Cod hwn hefyd yn cynnwys gofynion ychwanegol helaeth ar gyfer buddsoddiadau gwasanaeth a masnachol, ymhell y tu hwnt i'r rhai yn fersiwn 2017.

Cyd-destun Allanol

Cefndir economaidd: Mae'r gwrthdaro parhaus yn yr Wcráin wedi parhau i roi pwysau ar chwyddiant byd-eang ac mae'r rhagolygon economaidd ar gyfer twf y DU a'r byd yn parhau'n wan. Tyfodd mwy o ansicrwydd oherwydd sefyllfa wleidyddol y DU tua diwedd y cyfnod yn dilyn y 'digwyddiad cyllidol'.

Yn ystod y cyfnod mis Ebrill-Medi parhaodd y cefndir economaidd i gael ei nodweddu gan brisiau uchel olew, nwy a nwyddau, chwyddiant uchel parhaus a'i effaith ar gostau byw defnyddwyr, dim golwg o ddiwedd yr elyniaeth rhwng Rwsia ac Wcráin a'i heffaith gysylltiedig ar y gadwyn gyflenwi, a pholisi dim-Covid Tsieina.

Roedd rhethreg a champau gweithredu'r Banc Canolog yn parhau'n gadarn. Fe wnaeth Banc Lloegr, y Gronfa Ffederal a Banc Canolog Ewrop oll wthio'r cyfraddau llog i fyny dros y cyfnod ac ymrwymo i frwydro'n erbyn chwyddiant, hyd yn oed pan fyddai'r canlyniadau yn ôl pob tebyg yn ddirwasgiadau yn y rhanbarthau hynny.

Arhosodd chwyddiant y DU yn eithriadol o uchel. Trawodd dangosydd blynyddol CPI 10.1% ym mis Gorffennaf, y gyfradd uchaf ers 40 mlynedd, cyn disgyn yn gymedrol i 9.9% ym mis Awst. Cofrestrodd RPI 12.3% ym misoedd Gorffennaf ac Awst. Cynyddodd y rheoleiddiwr ynni, Ofgem, y cap ar brisiau ynni 54% ym mis Ebrill, tra bod cynnydd pellach yn y cap o fis Hydref, a fyddai wedi gweld aelwydydd â defnydd ynni cyfartalog yn talu dros £3,500 y flwyddyn, wedi'i lesteirio gan lywodraeth y DU yn rhoi tua £150 biliwn o gymorth i gyfyngu biliau i £2,500 y flwyddyn tan 2024.

Parhaodd y farchnad lafur yn dynn drwy'r cyfnod ond roedd rhywfaint o dystiolaeth o leddfu'r galw a gostyngiad yn y cyflenwad. Gostyngodd y gyfradd ddiweithdra 3m y flwyddyn ar gyfer mis Ebrill i 3.8% a gostyngodd ymhellach i 3.6% ym mis Gorffennaf. Er ei fod bellach yn is na'r lefelau cyn-bandemig, fe ysgogwyd y gostyngiad diweddar gan gynnydd mewn anweithgarwch yn hytrach na'r galw am lafur. Roedd twf cyflog ym mis Gorffennaf yn 5.5% ar gyfer cyfanswm tâl (gan gynnwys taliadau bonws) a 5.2% ar gyfer tâl rheolaidd. Ar ôl ei addasu i chwyddiant, fodd bynnag, roedd y twf yng nghyfanswm y tâl yn -2.6% a -2.8% ar gyfer tâl rheolaidd.

Gyda gwasgfa ar incwm gwario a biliau ynni uwch eto i ddod, gostyngodd hyder defnyddwyr i'r lefel isaf erioed o -44 ym mis Awst, i lawr -41 yn y mis blaenorol. Gwelwyd gostyngiad yn y cynnyrch domestig gros chwarterol (GDP- Gross domestic product) -0.1% yn y chwarter Ebrill-Mehefin wedi'i ysgogi gan ostyngiad mewn allbwn gwasanaethau, ond ychydig yn well na'r gostyngiad o 0.3% a ddisgwyliwyd gan Fanc Lloegr.

Cynyddodd Banc Lloegr y Gyfradd Banc swyddogol i 2.25% dros y cyfnod. O 0.75% ym mis Mawrth, gwthiodd y Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC - Monetary Policy Committee) drwy godiadau o 0.25% ym mhob un o'r ddau gyfarfod MPC canlynol, cyn heicio 0.50% ym mis Awst ac eto ym mis Medi. Pleidleisiwyd cynnydd mis Awst gan fwyafrif o 8-1, gydag un aelod o'r MPC yn ffafrio codiad mwy cymedrol o 0.25%. 5-4 oedd pleidlais mis Medi, gyda phum pleidlais am gynnydd o 0.5%, tair am gynnydd o 0.75% ac un am gynnydd o 0.25%. Nododd y Pwyllgor fod disgwyl i bwysau chwyddiant domestig barhau'n gryf ac felly, o ystyried rhethreg gref barhaus ynghylch taclo chwyddiant, y dylid disgwyl cynnydd pellach yn y Gyfradd Banc.

Ar 23 Medi cyhoeddodd llywodraeth y DU, yn dilyn newid arweinyddiaeth, lu o fesurau mewn 'cyllideb fach', gan lacio polisi cyllidol gyda'r bwriad o hybu cyfradd twf tueddiadau'r DU i 2.5%. Gydag ychydig o fanylion ar sut y byddai benthyca'r llywodraeth yn cael ei ddychwelyd i lwybr cynaliadwy, ymatebodd y marchnadoedd ariannol yn negyddol. Cododd cynnyrch giltiau yn ddramatig rhwng 0.7%-1% ar gyfer pob aeddfedrwydd gyda'r cynnydd mwyaf amlwg ar gyfer giltiau â dyddiad byrrach. Roedd y cynnydd cyflym mewn arenillion gilt yn gadael cronfeydd pensiwn yn agored i niwed, gan ei fod wedi arwain at alwadau elw ar eu cyfnewidiadau cyfradd llog ac yn peri risg o sbarduno adbrynu asedau ar raddfa fawr ar draws eu portffolios i fodloni'r galwadau hyn. Daeth yn angenrheidiol i Fanc Lloegr ymyrryd i gadw sefydlogrwydd y farchnad trwy brynu giltiau hirhoedlog, er mai mesur dros dro oedd hynny, sydd wedi cael yr effaith a ddymunir gyda chynnyrch giltiau 50 mlynedd yn gostwng dros 100bps mewn un diwrnod.

Nododd llunwyr polisi Banc Lloegr y byddai unrhyw effaith chwyddiant o ganlyniad i gynnydd yn y galw yn cael ei fodloni gyda thynhau ariannol, gan godi'r posibilrwydd o Gyfradd Banc llawer uwch ac effeithiau negyddol canlyniadol ar y farchnad dai.

Ar ôl taro 9.1% ym mis Mehefin, gostyngodd chwyddiant blynyddol yr UD ym mis Gorffennaf ac Awst i 8.5% ac 8.3% yn y drefn honno. Parhaodd y Gronfa Ffederal â'i frwydr yn erbyn chwyddiant dros y cyfnod gyda chynnydd o 0.5% ym mis Mai ac yna tri chynnydd o 0.75% ym misoedd Mehefin, Gorffennaf a Medi, gan fynd â chyfraddau polisi i ystod o 3% - 3.25%. Cyrhaeddodd chwyddiant CPI Ardal yr Ewro 9.1% y/y ym mis Awst, a phrisiau ynni oedd y prif gyfrannwr, ond hefyd pwysau cryf ar i fyny oherwydd prisiau bwyd. Mae chwyddiant wedi cynyddu'n gyson ers mis Ebrill o 7.4%. Ym mis Gorffennaf cynyddodd Banc Canolog Ewrop gyfraddau llog am y tro cyntaf ers 2011, gan wthio ei gyfradd blaendal o -0.5% i 0% a'i brif gyfradd ail-ariannu o 0.0% i 0.5%. Dilynwyd hyn ym mis Medi gan gynnydd pellach o 0.75% i'r ddwy gyfradd bolisi, gan fynd â'r gyfradd blaendal i 0.75% a'r gyfradd ail-ariannu i 1.25%.

Marchnadoedd ariannol: Roedd ansicrwydd yn parhau i reoli'r farn ar y farchnad ariannol ac roedd arenillion bondiau'n parhau yn gyfnewidiol, gan barhau â'u tuedd gyffredinol ar i fyny wrth i bryder ynghylch chwyddiant uwch a chyfraddau llog uwch barhau i ddominyddu. Tua diwedd mis Medi, gwaethygydd cyfnewidioldeb yn y marchnadoedd ariannol yn sylweddol gan gynlluniau cyllidol llywodraeth y DU, gan arwain at gyflymu cyfradd y cynnydd mewn arenillion giltiau a gostyngiad yng ngwerth y bunt.

Oherwydd pwysau ar gronfeydd pensiwn, cyhoeddodd Banc Lloegr ymyrraeth uniongyrchol yn y farchnad giltiau i gynyddu hylifedd a lleihau cynnyrch.

Dros y cyfnod cynyddodd y cynnyrch giltiau meincnod 5 mlynedd y DU o 1.41% i 4.40%, cododd y cynnyrch giltiau 10 mlynedd o 1.61% i 4.15%, y cynnyrch 20 mlynedd o 1.82% i 4.13% a'r cynnyrch 50 mlynedd o 1.56% i 3.25%. Roedd y Gyfradd Sterling Dros Nos (SONIA) ar gyfartaledd yn 1.22% dros y cyfnod.

Adolygiad credyd:

Ar ôl cwblhau ei adolygiad llawn o'i gyngor credyd ar adneuoan ansicredig mewn banciau yn y DU a'r tu allan i'r DU, ym mis Mai estynnodd Arlingclose y terfyn hyd uchaf ar gyfer pum banc yn y DU, pedwar banc yng Nghanada a phedwar banc yn yr Almaen i chwe mis. Yr hyd hiraf ar gyfer adneuoan ansicredig gyda banciau eraill yn y DU a'r tu allan i'r DU ar restr argymhellidig Arlingclose yw 100 diwrnod. Nid oedd yr argymhellion hyn wedi newid ar ddiwedd y cyfnod.

Parhaodd Arlingclose i fonitro ac asesu lefelau cyfnewid diffyg credyd am arwyddion o straen credyd ond ni wnaeth unrhyw newidiadau i'r rhestr parti i gontract na'r cyfnodau a argymhellir. Serch hynny, disgwylir i ansefydlogrwydd cynyddol y farchnad barhau i fod yn nodwedd, o leiaf yn y tymor agos ac, fel erioed, mae'r sefydliadau a'r cyfnodau ar restr parti i gontract yr Awdurdod a argymhellwyd gan Arlingclose yn parhau i gael eu hadolygu'n gyson.

Cyd-destun Lleol

Ar 31^{ain} Mawrth 2022, roedd gan yr Awdurdod fenthyciadau net o £24.5m yn deillio o'i incwm cyfalaf a refeniw a gwariant. Mae'r angen sylfaenol i fenthycia at ddibenion cyfalaf yn cael ei fesur gan y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (CFR - Capital Financing Requirement), tra bod cronfeydd defnyddiadwy a chyfalaf gweithio yn adnoddau sylfaenol sydd ar gael i'w buddsoddi. Crynhoir y ffactorau hyn yn Nhabl 1 isod.

Tabl 1: Crynodeb o'r Fantolen

	31.3.22 Gwirioneddol £m
Cronfa Gyffredinol CFR	28.4
Benthycia allanol	24.5
Benthycia mewnol	3.9
Llai: Adnoddau Mantolen	-6.4
Llai: Buddsoddiadau Newydd	2.5
Benthycia newydd	0

* mae prydlesi cyllid yn ffurfio rhan o gyfanswm dyled yr Awdurdod

Dangosir sefyllfa rheoli'r trysorlys ar 30 Medi 2022 a'r newid dros y chwe mis yn Nhabl 2 isod.

Tabl 2: Crynodeb Rheoli'r Trysorlys

	31.3.22 Balans £m	Symudiadau £m	30.9.22 Balans £m	30.9.22 Cyfradd %
Benthycia tymor hir	10.76	3.00	13.76	1.87 – 4.90
Benthycia tymor byr	13.67	(4.05)	9.62	1.30 – 2.00
Cyfanswm y benthycia	24.43	(1.05)	23.38	
Buddsoddiadau tymor hir	0	0	0	
Buddsoddiadau tymor byr	0	0	0	
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	(2.53)	(2.20)	(4.73)	*1.75%
Cyfanswm y buddsoddiadau	(2.53)	(2.20)	(4.73)	
Benthycia net	21.90	(3.25)	18.65	

*Yn ymwneud â balansau a ddelir yn y cyfrif galwadau yn unig

Benthycia

Mae Cod Darbodus 2021 CIPFA yn nodi'n glir bod yn rhaid i awdurdodau lleol beidio â benthycia i fuddsoddi'n bennaf ar gyfer enillion ariannol, ac nad yw'n ddarbodus i awdurdodau lleol wneud unrhyw benderfyniad buddsoddi neu wariant a fydd yn cynyddu'r gofyniad ariannu cyfalaf, ac felly a allai arwain at fenthycia newydd, oni bai ei fod yn ymwneud yn uniongyrchol ac yn bennaf â swyddogaethau'r Awdurdod.

Strategaeth Benthycia a Gweithgaredd

Fel yr amlinellwyd yn strategaeth y trysorlys, prif amcan yr Awdurdod wrth fenthycia fu taro cydbwysedd risg isel priodol rhwng sicrhau costau llog isel a chyflawni sicrwydd cost dros y cyfnod y mae angen cyllid ar ei gyfer, gyda hyblygrwydd i ail-negodi benthyciadau pe bai cynlluniau tymor hir yr Awdurdod yn newid yn amcan eilaidd. Mae strategaeth fenthycia'r Awdurdod yn parhau i ymdrin â mater allweddol fforddiadwyedd heb gyfaddawdu ar sefydlogrwydd tymor hwy y portffolio dyledion.

Dros y cyfnod Ebrill-Medi cododd cyfraddau PWLB tymor byr yn ddramatig, yn enwedig ar ddiwedd mis Medi ar ôl i 'gyllideb fach' y Canghellor gynnwys toriadau treth heb eu hariannu a benthycia ychwanegol i ariannu cymorthdaliadau pris ynni defnyddwyr. Roedd anwadalrwydd eithriadol yn bygwth sefydlogrwydd ariannol, gan olygu bod angen ymyrraeth Banc Lloegr yn y farchnad giltiau. Dros gyfnod o bedair awr ar hugain, cynyddodd rhai cyfraddau PWLB i 6%, cyn i'r ymyriad gael yr effaith ddymunol, gan ddod â chyfraddau yn ôl i lawr dros 1% ar gyfer rhai aeddfedrwydd. Cyfnod gwirioneddol wyllt a digynsail mewn marchnadoedd incwm sefydlog, gydag effaith uniongyrchol ar gyfraddau PWLB.

Cododd cyfraddau llog dros 2% yn ystod y cyfnod yn y tymor hir a byr. Fel arwydd, cododd y gyfradd sicrwydd aeddfedrwydd 5 mlynedd o 2.30% ar y 1^{af} o Ebrill i 5.09% ar Fedi'r 30^{ain}; dros yr un cyfnod cododd y gyfradd sicrwydd aeddfedrwydd 30 mlynedd o 2.63% i 4.68%

Mae hyn wedi golygu bod cost benthycia wedi codi'n sylweddol. Disgwyliwyd y byddai costau llog yn £0.325m ar gyfer 2022/23 ond mae'r arwyddion diweddaraf yn awgrymu y bydd costau'n cynyddu i £0.825m erbyn diwedd y flwyddyn ariannol hon.

Ar 30 Medi roedd gan yr Awdurdod £23.38m o fenthyciadau, gostyngiad o £1.05m i 31 Mawrth 2022, fel rhan o'i strategaeth ar gyfer ariannu rhaglenni cyfalaf o flynyddoedd blaenorol. Crynhoir benthyciadau dyledus ar 30 Medi yn Nhabl 3A isod.

Tabl 3A: Sefyllfa Benthycia

	31.3.22 Balans £m	Symudiad Net £m	30.9.22 Balans £m	30.9.22 Cyfartaledd Pwysol Cyfradd %	30.9.22 Cyfartaledd Pwysol Aeddfedrwydd (blynyddoedd)
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus Awdurdodau lleol (tymor byr)	15.43 9.00	1.95 (3.00)	17.38 6.00	2.23 1.30	5.88 1.00
Cyfanswm y benthycia	24.43	(1.05)	23.38		

Tabl 3B: Benthyciadau hir-ddyddiedig

	Swm £m	Cyfradd %	Cyfnod (Blynnyddoedd)
Benthyciad Aeddfedrwydd PWLB	2.3	4.80	29
Benthyciad PWLB EIP	0.2	3.09	14
Cyfanswm y benthycia	2.5		

Nid yw penderfyniadau benthycia'r Awdurdod yn seiliedig ar unrhyw un canlyniad ar gyfer cyfraddau llog a chynhaliwyd portffolio cytbwys o fenthyciadau tymor byr a thymor hir.

Gweithgaredd Buddsoddi'r Trysorlys

Mae Cod Rheoli'r Trysorlys diwygiedig CIPFA yn diffinio buddsoddiadau rheoli'r trysorlys fel y rhai sy'n codi o lif arian yr Awdurdod neu weithgaredd rheoli risg trysorlys sydd yn y pen draw yn cynrychioli balansau sydd angen eu buddsoddi hyd nes y bydd angen yr arian parod i'w ddefnyddio yn ystod busnes.

Mae'r Awdurdod yn dal cronfeydd wedi'u buddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbyniwyd cyn gwariant ynghyd â'r balansau a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir. Yn ystod y flwyddyn, roedd balansau buddsoddi'r Awdurdod yn amrywio rhwng £0 a £3m miliwn oherwydd gwahaniaethau amseru rhwng incwm a gwariant. Dangosir y sefyllfa fuddsoddi yn nhabl 4 isod.

Tabl 4: Sefyllfa Buddsoddi'r Trysorlys

	31.3.22 Balans £m	Net Symudiad £m	30.9.22 Balans £m	30.9.22 Enillion Incwm %	30.9.22 dyddiau Cyfartaledd Pwysol Aeddfedrwydd
Banciau a chymdeithasau adeiladu	2.53	2.20	4.73	1.75	ar alwad
Cyfanswm y buddsoddiadau	2.53	2.20	4.73		

Mae'r Cod CIPFA a chanllawiau'r llywodraeth ill dau yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod fuddsoddi ei gronfeydd yn ddarbodus, ac ystyried diogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau trysorlys cyn ceisio'r gyfradd enillion neu'r cynnyrch gorau posibl. Amcan yr Awdurdod wrth fuddsoddi arian yw taro cydbwysedd priodol rhwng risg ac adenillion, gan leihau'r risg o golledion oherwydd diffyg dalu a'r risg o dderbyn incwm buddsoddi anaddas o isel.

Cododd y cynnydd yng Nghyfradd y Banc dros y cyfnod dan sylw, a chyda'r posibilrwydd o fwy o gynnydd i ddod, cododd cyfraddau arian parod byr, a oedd wedi amrywio rhwng 0.7%-1.5% ar ddiwedd mis Mawrth, tua 1.5% ar gyfer aeddfedrwydd dros nos/7 diwrnod ac o bron i 3.5% ar gyfer aeddfedrwydd 9-12 mis.

Mae'r awdurdod yn defnyddio cyfrifon galwadau banc i adneuo arian parod, am gyfnodau byr, hyd nes y bydd ei angen.

Perfformiad y Trysorlys

Mae'r Awdurdod yn mesur perfformiad ariannol ei weithgareddau rheoli'r trysorlys o ran ei effaith ar y gyllideb refeniw yn nhabl 5 isod.

Tabl 5: Perfformiad

	Gwirioneddol £m	Rhagolwg £m	Cyllideb £m	Dros/ o dan
Sefyllfa Isafswm Refeniw	1.93	1.93	1.93	0
Costau Ariannu	0.29	0.82	0.32	0.50
Cyfanswm benthycyca	2.22	2.75	2.25	0.50
Cyfrif galwad	0.01	0.02	0	0.02
Cyfanswm buddsoddiadau'r trysorlys	0.01	0.02	0	0.02

Cydymffurfiaeth

Mae'r Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau) yn adrodd bod yr holl weithgareddau rheoli'r trysorlys a gyflawnwyd yn ystod y chwe mis yn cydymffurfio'n llawn â Chod Ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a gymeradwywyd gan yr Awdurdod. Dangosir cydymffurfiaeth â therfynau buddsoddi penodol yn nhabl 7 isod.

Dangosir cydymffurfiaeth â'r terfyn awdurdodedig a'r ffin weithredol ar gyfer dyled allanol yn nhabl 7 isod.

Tabl 6: Terfynau Dyled

	30.9.22 Gwirioneddol £m	2022/23 Ffin Weithredol £m	2022/23 Terfyn Awdurdodedig	Wedi cydymffurfio?
Benthycyca	23.38	28.99	30.99	Do
Cyfanswm y ddyled	23.38	28.99	30.99	

Gan fod y ffin weithredol yn arf rheoli ar gyfer monitro yn ystod y flwyddyn nid yw'n arwyddocaol os yw'r ffin weithredol yn cael ei thorri ar adegau oherwydd amrywiadau mewn llif arian, ac nid yw hyn yn cael ei gyfrif fel methiant cydymffurfio.

Tabl 7: Terfynau Buddsoddi

Sefydliad	Disgrifiad	Terfyn	30.09.22 Gwirioneddol	Cydymffurfiwyd
Banciau	Holl fanciau'r DU a'u his-gwmnïau sydd â chyfraddau da (Fitch neu gyfwerth). Diffinnir hyn ar hyn o bryd fel tymor hir (BBB)	£5m	£4.73m	Do
Llywodraeth Ganolog	Swyddfa rheoli dyled	Diderfyn	0	Do
Cronfeydd Marchnad Arian (Money Market Funds - MMF)	Dim ond ar y cyd â chyngor gan Arlingclose.	£1m y gronfa	0	Do
Awdurdodau Lleol	Pawb ac eithrio'r rhai sy'n destun cyfyngiad treth gyngor a phraeseptau o dan Ran 1 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.	£2m	0	Do
Cymdeithasau Adeiladu	Cymdeithasau adeiladu â sgôr (fel ar gyfer y sector bancio).	£2m	0	lawn
Cymdeithasau Adeiladu (Asedau £1bn)	Cymdeithasau adeiladu heb sgôr ond gydag asedau o £1biliwn neu fwy.	£2m/ 9 mis	0	lawn

Strwythur Aeddfedrwydd Benthycia: Mae'r dangosydd hwn wedi'i osod i reoli pa mor agored yw'r Awdurdod i risg ail-ariannu. [Mae'r dangosydd hwn yn cwmpasu'r risg na fydd benthyciadau cyfnewid ar gael, nid risg cyfradd llog.] Y terfynau uchaf ac isaf ar strwythur aeddfedrwydd yr holl fenthyciadau oedd:

	30.9.22 Gwirioneddol	Terfyn Gwirioneddol	Terfyn Uchaf	Terfyn Isaf	Wedi cydymffurfio?
O dan 12 mis	5.11	29%	60%	0%	Do
12 mis ac o fewn 24 mis	1.42	9%	45%	0%	Do
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	8.12	47%	45%	0%	Naddo
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	0.23	1%	75%	0%	Do
10 mlynedd a throsodd	2.30	14%	100%	0%	Do

Mae cyfnodau amser yn dechrau ar ddiwrnod cyntaf pob blwyddyn ariannol. Y dyddiad aeddfedu ar gyfer benthycia yw'r dyddiad cynharaf y gall y benthyciwr fynnu ad-daliad.

Rhagolwg Economaidd Arlingclose ar gyfer gweddill 2022/23 (yn seiliedig ar ragolwg cyfradd llog 26 Medi 2022)

Mae Arlingclose yn disgwyl i'r Gyfradd Banc barhau ar y lefelau presennol, 5%, tan ddiwedd y flwyddyn.

Mae'r MPC yn arbennig o bryderus am oblygiadau llacio cyllidol o ran galw, y farchnad lafur dynn, gwendid sterling a pharodrwydd cwmnïau i godi prisiau a chyfflogau.

Gall yr MPC felly godi'r Gyfradd Banc yn gynt ac i lefel uwch i leihau'r galw cyfanredol a lleihau'r risg o chwyddiant uwch parhaus. Mae Arlingclose bellach yn disgwyl i Gyfradd y Banc gyrraedd uchafbwynt o 5.0%, gyda chynnydd o 200bps y flwyddyn galendr hon.

Bydd y cam hwn gan yr MPC yn arafu'r economi, gan olygu bod angen toriadau yn y Gyfradd Banc yn ddiweddarach yn 2024.

Bydd cynnyrch giltiau yn wynebu pwysau cynyddol pellach yn y tymor byr oherwydd llai o hyder ym mholisi cyllidol y DU, disgwyliadau chwyddiant uwch a gwerthiant asedau gan y BoE. O ystyried y cynnydd sydyn diweddar mewn arenillion giltiau, mae'r risgiau bellach wedi'u cydbwysu'n fras i'r naill ochr a'r llall. Dros y tymor hwy, rhagwelir y bydd arenillion giltiau yn gostwng ychydig dros y cyfnod a ragwelir.

Cefndir:

Mae llunwyr polisi ariannol y tu ôl i'r gromlin ar ôl codi cyfraddau o 50bps yn unig ym mis Medi. Roedd hyn cyn i'r "Gyllideb Fach", a gafodd ei derbyn yn wael gan y marchnadoedd, sbarduno rhediad mewn giltiau gyda chynnydd mawr mewn cynnyrch a gostyngiad pellach mewn sterling. Mewn symudiad o dueddiadau diweddar, canfyddir bod y ffocws nawr ar gefnogi sterling tra hefyd yn canolbwyntio ar ddarostwng chwyddiant uchel.

Bellach mae mwy o bosibilrwydd o gyfarfod arbennig o MPC Banc Lloegr i godi cyfraddau i gefnogi'r arian cyfred. Wedi'i ddilyn gan safiad mwy grymus dros bryderon ynghylch y rhagolygon cyllidol llacach. Mae'r MPC felly yn debygol o godi Cyfradd Banc yn uwch nag a fyddai wedi bod yn angenrheidiol fel arall o ystyried y gostyngiad yn y galw. Gallai dirywiad economaidd hirfaith ddilyn.

Mae ansicrwydd ar lwybr cyfraddau llog wedi cynyddu'n aruthrol oherwydd y risg bosibl o bethau anhysbys a allai gynnwys, er enghraifft, gornest arall i arweinyddiaeth y Ceidwadwyr, etholiad cyffredinol, neu newidiadau treth pellach gan gynnwys gweithredu trethi ar hap.

Mae agwedd siec wag y llywodraeth tuag at gapiau ar brisiau ynni, ynghyd â marchnadoedd ynni rhyngwladol wedi'u prasio mewn doleri, yn cyflwyno diffyg cyfatebiaeth ariannol sydd wedi cyfrannu at ddirywiad sylweddol y sterling a chynnydd sydyn mewn arenillion giltiau a fydd yn bwydo drwodd i fenthyciadau a morgeisi defnyddwyr a chostau cyllid busnes.

Mae polisi llywodraeth y DU wedi lliniaru rhywfaint o'r cynnydd disgwylidig mewn chwyddiant ynni ar gyfer aelwydydd a busnesau gan fflatio'r brig ar gyfer CPI, tra'n ymestyn hyd y CPI uwch. Gallai gwendid arian parhaus ychwanegu pwysau chwyddiant.

Mae'n ymddangos bod economi'r DU eisoes mewn dirwasgiad, gyda gweithgarwch busnes a gwariant aelwydydd yn gostwng. Mae'r rhagolygon tymor byr i ganolig ar gyfer economi'r DU yn gymharol llwm.

Mae cynnyrch bond byd-eang wedi llamu wrth i fuddsoddwyr ganolbwyntio ar gyfraddau polisi uwch a mwy cyson yr UD. Mae'r cynnydd yn arenillion bondiau llywodraeth y DU wedi bod yn fwy amlwg, oherwydd dirywiad ymddangosiadol yn hyder buddsoddwyr a chynnydd mewn disgwyliadau cyfraddau llog, yn dilyn symudiad llywodraeth y DU i fenthycia i lacio polisi cyllidol. Bydd cynnyrch gilt yn parhau i fod yn uwch oni bai bod cynlluniau'r llywodraeth yn cael eu hystyried yn ariannol gyfrifol.

Gallai effaith cynnydd yn y Gyfradd Sylfaenol ar y farchnad dai weithredu fel "torrwr cylched" sy'n atal cyfraddau rhag codi ymhell y tu hwnt i 5.0% ond mae hyn yn parhau i fod yn ansicrwydd.

Adroddiad Strategaeth Gyfalaf 2023/24 (Atodiad 2)

Rhagymadrodd

Mae'r adroddiad strategaeth gyfalaf hwn yn rhoi trosolwg lefel-uchel o sut mae gwariant cyfalaf, ariannu cyfalaf a gweithgarwch rheoli'r trysorlys yn cyfrannu at ddarparu gwasanaethau cyhoeddus lleol ynghyd â throsolwg o sut y rheolir risg cysylltiedig a'r goblygiadau ar gyfer cynaliadwyedd ariannol yn y dyfodol. Mae wedi'i ysgrifennu mewn arddull hygyrch i wella dealltwriaeth aelodau o'r meysydd hyn sydd weithiau'n dechnegol.

Bydd penderfyniadau ar gyfalaf a rheolaeth trysorlys a wneir eleni yn cael effaith ariannol ar yr Awdurdod am flynyddoedd lawer i ddod. Felly maent yn amodol ar fframwaith rheoleiddio cenedlaethol a fframwaith polisi lleol, a gaiff eu crynhoi yn yr adroddiad hwn.

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu

Gwariant cyfalaf yw pan fydd yr Awdurdod yn gwario arian ar asedau, megis tir, eiddo, offer neu gerbydau, a fydd yn cael eu defnyddio am fwy na blwyddyn. Mewn llywodraeth leol mae hyn yn cynnwys gwariant ar asedau sy'n eiddo i gyrff eraill, a benthyciadau a grantiau i gyrff eraill sy'n eu galluogi i brynu asedau.

Yn 2023/24, mae'r Awdurdod yn cynllunio gwariant cyfalaf o £3.832m fel sy'n cael ei grynhoi isod:

Tabl 1: Dangosydd Darbodus: Amcangyfrifon o Wariant Cyfalaf mewn £ miliynau

	2021/22 gwirioneddol	2022/23 rhagolwg	2023/24 cyllideb	2024/25 cyllideb	2025/26 cyllideb
Gwasanaethau'r Gronfa Gyffredinol	1.175	2.516	3.832	5.834	5.658
Canolfan Hyfforddi Newydd			3.000	25.000	20.000
Cyfanswm	1.175	2.516	6.832	30.834	25.658

Bydd cyfrifo ar gyfer Prydlesi'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 16 (IFRS16) yn cael ei gyflwyno yn 2024/25. Mae gwaith yn mynd rhagddo i bennu effaith hyn ac felly nid yw prydlesi wedi'u cynnwys yn y ffigurau uchod.

Mae prif brosiectau cyfalaf y Gronfa Gyffredinol yn cynnwys mân waith adeiladu, cerbydau arbenigol, offer a thechnoleg gwybodaeth. Mae'r ganolfan hyfforddi newydd bosibl wedi'i chynnwys ar wahân. Mae angen buddsoddiad sylweddol yn y ganolfan hyfforddi dros y 3 blynedd nesaf, sy'n cyfrif am y cynnydd mewn gwariant cyfalaf o 2023/24 ymlaen. Nid yw'r Awdurdod yn mynd i wariant cyfalaf ar fuddsoddiadau.

Llywodraethu: Ym mis Medi bob blwyddyn, bydd rheolwyr yn cyflwyno ceisiadau i gynnwys prosiectau yn rhaglen gyfalaf yr Awdurdod. Cesglir ceisiadau gan y Pennaeth Cyllid sy'n cyfrifo'r gofyniad ariannu a'r gost. Mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn gwerthuso'r holl geisiadau ar sail cymhariaeth o flaenoriaethau strategol yn erbyn costau cyllido ac yn gwneud argymhellion ar gyfer cynlluniau a gaiff eu cynnwys yn y cynllun cyfalaf. Yna cyflwynir y rhaglen gyfalaf derfynol i'r Panel Gweithredol ym mis Rhagfyr ac i'r Awdurdod Tân ac Achub ym mis Ionawr bob blwyddyn.

- Mae manylion llawn rhaglen gyfalaf yr Awdurdod yn yr Adroddiad CATC (Cynllun Ariannol Tymor Canolig).

Mae'n rhaid i'r holl wariant cyfalaf gael ei ariannu, naill ai o ffynonellau allanol (grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill), adnoddau'r Awdurdod ei hun (refeniw, arian wrth gefn a derbyniadau cyfalaf) neu ddyled (benthyca, prydlesu a Menter Cyllid Preifat). Mae'r cyllid arfaethedig ar gyfer y gwariant uchod fel a ganlyn:

Tabl 2: Ariannu cyfalaf mewn £ miliynau

	2021/22 gwirioneddol	2022/23 rhagolwg	2023/24 cyllideb*	2024/25 cyllideb	2025/26 cyllideb
Derbyniadau cyfalaf	0.015	0.015	0	0	0
Adnoddau refeniw	0.148	0.165	0	0	0
Dyled	1.012	2.336	6.832	30.834	25.658
CYFANSWM	1.175	2.516	6.832	30.834	25.658

Mae'r ddyled uchod yn cynnwys y ganolfan hyfforddi newydd, gweler Tabl 1.

Dim ond ffynhonnell dros dro o gyllid yw dyled, gan fod yn rhaid ad-dalu benthyciadau a phrydlesi, ac felly caiff ei ddisodli dros amser gan gyllid arall, fel arfer o refeniw a elwir yn ddarpariaeth isafswm refeniw (MRP – minimum revenue provision). Fel arall, gellir defnyddio enillion o werthu asedau cyfalaf (a elwir yn dderbyniadau cyfalaf) yn lle cyllid dyled. Mae'r ddarpariaeth isafswm refeniw arfaethedig a'r defnydd o dderbyniadau cyfalaf fel a ganlyn:

Tabl 3: Adnewyddu cyllid dyled blynnyddoedd blaenorol mewn £ miliynau

	2021/22 gwirioneddol	2022/23 rhagolwg	2023/24 cyllideb	2024/25 cyllideb	2025/26 cyllideb
Darpariaeth isafswm refeniw (MRP)	2.000	1.937	1.999	2.077	3.049
Derbyniadau cyfalaf	0.015	0.015	0	0	0
CYFANSWM	2.015	1.952	1.999	2.077	3.049

- Mae datganiad darpariaeth isafswm refeniw llawn yr Awdurdod ar gael fel rhan o Strategaeth Rheoli'r Trysorlys

Mae swm cronol cyllid dyled yr Awdurdod yn cael ei fesur gan y gofyniad cyllido cyfalaf (CFR - capital financing requirement). Mae hyn yn cynyddu gyda gwariant cyfalaf newydd wedi'i ariannu gan ddyledion ac yn gostwng gydag MRP a derbyniadau cyfalaf a ddefnyddir i ddisodli dyled. Disgwylir i'r gofyniad cyllido cyfalaf (CFR) gynyddu £4.833m yn ystod 2023/24. Yn seiliedig ar y ffigurau gwariant ac ariannu uchod, mae gofyniad cyllido cyfalaf (CFR) amcangyfrifedig yr Awdurdod fel a ganlyn:

Tabl 4: Dangosydd Darbodus: Amcangyfrifon o'r Gofynion Ariannu Cyfalaf mewn £ miliynau

	31.3.2022 gwirioneddol	31.3.2023 rhagolwg	31.3.2024 cyllideb*	31.3.2025 cyllideb *	31.3.2026 cyllideb*
Gwasanaethau'r Gronfa Gyffredinol	28.396	28.999	33.832	62.589	85.198

Mae'r ddyled uchod yn cynnwys y ganolfan hyfforddi newydd, fel y manylir yn Nhabl 1. Tybir y bydd yn cael ei ariannu'n llawn gan yr Awdurdod.

Rheoli asedau: Er mwyn sicrhau bod asedau cyfalaf yn parhau i fod o ddefnydd tymor hir, mae'r Awdurdod yn datblygu strategaeth rheoli asedau wedi'i diweddarau.

Gwaredu asedau: Pan na fydd angen ased cyfalaf mwyach, gellir ei werthu er mwyn gallu gwario'r enillion, a elwir yn dderbyniadau cyfalaf, ar asedau newydd neu ad-dalu dyled. Mae ad-daliadau grantiau cyfalaf, benthyciadau a buddsoddiadau hefyd yn cynhyrchu derbyniadau cyfalaf. Nid yw'r Awdurdod yn bwriadu derbyn unrhyw dderbyniadau cyfalaf yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod.

Rheoli Trysorlys

Mae rheoli trysorlys yn ymwneud â sicrhau bod digon, ond nid gormod, o arian yn cael ei gadw ar gyfer diwallu anghenion gwariant yr Awdurdod, tra'n rheoli'r risgiau cysylltiedig. Mae hyn yn cynnwys rheoli benthycia i ariannu gwariant cyfalaf yn ogystal â rheoli arian refeniw o ddydd i ddydd. Caiff arian parod dros ben ei fuddsoddi hyd nes y bydd ei angen, tra bydd prinder arian yn cael ei fodloni trwy fenthycia, er mwyn osgoi balansau credyd rhy fawr neu orddrafftiau yn y cyfrif banc cyfredol. Mae'r Awdurdod fel arfer yn gyfoethog mewn arian parod yn y tymor byr gan fod incwm refeniw yn cael ei dderbyn cyn iddo gael ei wario, ond mae'n ariannol dlawd yn y tymor hir wrth i wariant cyfalaf ddigwydd cyn ei ariannu. Mae'r gwargedion arian parod refeniw yn cael eu gosod yn erbyn diffygion arian cyfalaf i leihau benthycia cyffredinol. Oherwydd penderfyniadau a wnaed yn y gorffennol, ar hyn o bryd mae gan yr Awdurdod £20.46m ar gyfradd llog cyfartalog o 2.23%.

Strategaeth fenthycia: Prif amcanion yr Awdurdod wrth fenthycia yw cyflawni cost cyllid isel ond sicr wrth gadw hyblygrwydd petai cynlluniau'n newid yn y dyfodol. Mae'r amcanion hyn yn aml yn gwrthdaro ac felly mae'r Awdurdod yn ceisio sicrhau cydbwysedd rhwng benthyciadau tymor byr rhatach a benthyciadau cyfradd sefydlog tymor hir lle mae'r gost yn y dyfodol yn wybyddus ond yn uwch.

Nid yw'r Awdurdod yn benthycu i fuddsoddi at y prif ddiben o enillion ariannol ac felly mae'n cadw mynediad llawn i'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus.

Dangosir lefelau rhagamcanol o gyfanswm dyled yr Awdurdod isod (sy'n cynnwys benthycu, rhwymedigaethau PFI, prydlesi a dyled a drosglwyddwyd), o'u cymharu â'r gofyniad ariannu cyfalaf (gweler uchod).

Tabl 6: Dangosydd Darbodus: Dyled Gros a'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf mewn £ miliynau

	31.3.2022 gwirioneddol	31.3.2023 rhagolwg	*31.3.2024 cyllideb	*31.3.2025 cyllideb	*31.3.2026 cyllideb
Dyled (gan gynnwys prydlesi Cyllid)	24.435	21.960	27.626	55.895	77.285
Gofyniad Cyllido Cyfalaf	28.396	28.999	33.832	62.589	85.198

*Mae'r ddyled uchod yn cynnwys y ganolfan hyfforddi newydd, fel y manylir yn Nhabl 1. Tybir y bydd yn cael ei ariannu'n llawn gan yr Awdurdod.

Mae'r canllawiau statudol yn nodi y dylai dyled aros yn is na'r gofyniad ariannu cyfalaf, ac eithrio yn y tymor byr. Fel y gwelir yn nhabl 6, mae'r Awdurdod yn disgwyl cydymffurfio â hyn yn y tymor canolig.

Meincnod rhwymedigaeth: Er mwyn cymharu benthyciadau gwirioneddol yr Awdurdod yn erbyn strategaeth amgen, mae meincnod rhwymedigaeth wedi'i gyfrifo sy'n dangos y lefel risg isaf o fenthycu. Mae hyn yn rhagdybio y cedwir balansau buddsoddi ac arian parod i lefel isafswm o £2m ar ddiwedd pob blwyddyn. Ar hyn o bryd mae'r meincnod hwn yn £24m a rhagwelir y bydd yn codi i £33.3m dros y tair blynedd nesaf.

Nid yw'r meincnod rhwymedigaeth yn cynnwys cost y ganolfan hyfforddi newydd bosibl. Bydd y dangosydd hwn yn cael ei ddiweddarau os caiff y cynllun ei gymeradwyo.

Tabl 7: Benthycu a'r Meincnod Rhwymedigaeth mewn £ miliynau

	31.3.2022 gwirioneddol	31.3.2023 rhagolwg	31.3.2024 cyllideb	31.3.2025 cyllideb	31.3.2026 cyllideb
Benthycu dyledus	24.5	24.1	21.7	18.3	15.0
Meincnod rhwymedigaeth	24.0	24.6	27.1	30.2	33.3

Mae'r tabl yn dangos bod yr Awdurdod yn disgwyl parhau i fenthycu o dan ei feincnod rhwymedigaeth.

Terfyn benthycia fforddiadwy: Mae rhwymedigaeth gyfreithiol ar yr Awdurdod i osod terfyn benthycia fforddiadwy (a elwir hefyd yn derfyn awdurdodedig ar gyfer dyled allanol) bob blwyddyn. Yn unol â chanllawiau statudol, gosodir “ffin weithredol” is hefyd fel lefel rhybudd pe bai dyled yn agosáu at y terfyn.

Tabl 8: Dangosyddion Darbodus: Terfyn awdurdodedig a ffin weithredol ar gyfer dyled allanol mewn £m

	terfyn 2022/23	terfyn 2023/24	terfyn 2024/25	terfyn 2025/26
Terfyn awdurdodedig – benthycia	31.396	30.999	35.832	64.589
Ffin weithredol – benthycia	28.396	28.999	33.832	62.589

- Ceir rhagor o fanylion am fenthycia yn strategaeth rheoli'r trysorlys

Strategaeth fuddsoddi'r trysorlys: Mae buddsoddiadau'r trysorlys yn deillio o dderbyn arian parod cyn iddo gael ei dalu allan eto. Yn gyffredinol, nid yw buddsoddiadau a wneir am resymau gwasanaeth neu elw ariannol pur yn cael eu hystyried yn rhan o reolaeth y trysorlys.

Polisi'r Awdurdod ar fuddsoddiadau'r trysorlys yw rhoi gwargedion arian parod tymor byr mewn cyfrifon galwad banc nes bod angen. Nid oes gan yr Awdurdod fuddsoddiadau tymor hir. Mae arian parod sy'n debygol o gael ei wario yn y tymor agos yn cael ei fuddsoddi'n ddiogel, mewn banciau dethol o ansawdd uchel, i leihau'r risg o golled.

Rheoli risg: Prif amcan gweithgareddau rheoli trysorlys yr Awdurdod yw rheoli risg yn effeithiol. Mae strategaeth rheoli'r trysorlys felly yn gosod dangosyddion a therfynau amrywiol i gyfyngu ar y risg o golledion annisgwyl ac yn manylu i ba raddau y gellir defnyddio deilliadau ariannol i reoli risgiau trysorlys.

- Mae dangosyddion darbodus rheoli'r trysorlys wedi'u cynnwys yn y strategaeth rheoli'r trysorlys

Llywodraethu: Mae penderfyniadau ar fuddsoddiadau rheoli'r trysorlys a benthycia yn cael eu gwneud yn ddyddiol ac felly'n cael eu dirprwyo i'r Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau) a'r staff, sy'n gorfod gweithredu'n unol â'r strategaeth rheoli trysorlys a gymeradwywyd gan yr Awdurdod. Cyflwynir adroddiadau ar weithgarwch rheoli'r trysorlys i'r pwyllgor. Mae'r pwyllgor archwilio yn gyfrifol am graffu ar benderfyniadau rheoli'r trysorlys.

Rhwymedigaeth

Yn ogystal â dyled o £24.5m y manylir arni uchod, mae'r Awdurdod wedi ymrwmo i wneud taliadau yn y dyfodol i dalu am ei ddiffyg yn y gronfa bensiwn (gwerth £328m). Mae hefyd wedi neilltuo £0.737m ar gyfer darpariaethau yn ymwneud â risgiau penodol. Mae'r Awdurdod mewn perygl o orfod talu am newidiadau yn y rheoliadau sy'n ymwneud â phensiynau diffoddwyr tân hefyd, ond nid yw wedi rhoi unrhyw arian o'r neilltu oherwydd bod y cywiro'n parhau.

Llywodraethu: Gwneir penderfyniadau ar fynd i rwymedigaethau dewisol newydd gan y Pennaeth Cyllid mewn ymgynghoriad â'r Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau). Mae'r risg o rwymedigaethau yn crisialu ac angen taliad yn cael ei fonitro gan y Pennaeth Cyllid a'i adrodd yn flynyddol i'r Awdurdod Tân. Adroddir rhwymedigaethau newydd sy'n fwy na £1m i'r Awdurdod i gael hysbysiad fel y bo'n briodol.

- Mae manylion pellach am rwymedigaethau ar dudalennau 37 a 60 o ddatganiad o gyfrifon 2021/22 [consolidated-nwfra-soa-2021_2022-signed-as-at-17_10_22.pdf \(gov.wales\)](#)

Goblygiadau'r Gyllideb Refeniw

Er nad yw gwariant cyfalaf yn cael ei godi'n uniongyrchol i'r gyllideb refeniw, codir llog sy'n daladwy ar fenthyciadau a MRP i refeniw. Gelwir y tâl blynyddol net yn gostau ariannu; mae hyn yn cael ei gymharu â'r ffrwd refeniw net h.y. y swm sy'n cael ei ariannu o'r ardoll a grantiau cyffredinol y llywodraeth.

Tabl 11: Dangosydd Darbodus: Cyfran o gostau ariannu i ffrwd refeniw net

	2021/22 gwirioneddol	2022/23 rhagolygon	2023/24 cyllideb	2024/25 cyllideb	2025/26 cyllideb
Costau ariannu (£m)	2.29	2.75	3.1	4.7	6.9
Cyfran y ffrwd refeniw net	6.3%	7.0%	7.0%	9.8%	13.5%

- Mae manylion pellach ynghylch oblygiadau refeniw gwariant cyfalaf o fewn cyllideb refeniw 2023/24

Cynaliadwyedd: Oherwydd natur tymor hir iawn gwariant cyfalaf a chyllido, bydd goblygiadau cyllideb refeniw gwariant a dynnwyd yn ystod y blynyddoedd nesaf yn ymestyn am hyd at 50 mlynedd i'r dyfodol. Bydd cynnwys y ganolfan hyfforddi newydd yn heriol yn ariannol oherwydd graddfa a chost y prosiect, a fydd yn golygu y bydd gofyn i'r Awdurdod fenthycia arian ychwanegol sylweddol dros y 3 blynedd nesaf, a gaiff effaith ar y sefyllfa refeniw, sy'n cael ei ariannu drwy'r ardoll, dros y tymor hwy. Er bod y goblygiadau ariannol lefel uchel wedi'u cyfrifo a'u cynnwys o fewn y strategaethau rheoli cyfalaf a thrysorlys ar gyfer ymwybyddiaeth, nid yw'r achos busnes wedi cael ei ystyried na'i gymeradwyo gan yr Awdurdod Tân ac Achub eto. Bydd hyn yn cael ei gwblhau yn ystod 2023/24 a'i gyflwyno i'r Aelodau i'w ystyried yn llawn gan gynnwys pa mor fforddiadwy ydyw yn y tymor hir.

Gwybodaeth a Sgiliau

Mae'r Awdurdod yn cyflogi staff profiadol ac sydd wedi cymhwyso'n broffesiynol mewn swyddi uwch gyda chyfrifoldeb am wneud penderfyniadau buddsoddi, gwariant cyfalaf a benthyca. Er enghraifft, mae'r Trysorydd, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol (Cyllid ac Adnoddau), a Phennaeth Cyllid a Chaffael yn gyfrifwyr cymwysedig gyda blynyddoedd lawer o brofiad. Yn ogystal, ymgynghorir â staff cyfleusterau, drwy Gytundeb lefel Gwasanaeth a'r Rheolwr Amgylchedd a Newid Hinsawdd.

Defnyddir ymgynghorwyr allanol sy'n arbenigwyr yn eu maes hefyd. Ar hyn o bryd mae'r Awdurdod yn cyflogi Arlingclose Limited fel ymgynghorwyr rheoli'r trysorlys. Mae'r dull hwn yn fwy cost effeithiol na chyflogi staff o'r fath yn uniongyrchol, ac yn sicrhau bod gan yr Awdurdod fynediad at wybodaeth a sgiliau sy'n gymesur â'i awydd am risg.

Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2023/24 (Atodiad 3)

Rhagymadrodd

Rheoli'r trysorlys yw rheoli llif arian, benthyciadau a buddsoddiadau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod), a'r risgiau cysylltiedig. Mae'r Awdurdod wedi benthycu symiau sylweddol o arian ac felly mae'n agored i risgiau ariannol gan gynnwys colli arian a fuddsodwyd ac effaith refeniw newid cyfraddau llog. Felly mae dynodi, monitro a rheoli risg ariannol yn llwyddiannus yn ganolog i reolaeth ariannol ddarbodus yr Awdurdod.

Mae rheoli risg trysorlys yn yr Awdurdod yn cael ei wneud o fewn fframwaith *Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth Rheoli Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus: Cod Ymarfer Argraffiad 2021* (Cod CIPFA) sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo strategaeth rheoli'r trysorlys cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Yn ogystal, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru (LIC) Ganllawiau diwygiedig ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol ym mis Tachwedd 2019 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo strategaeth fuddsoddi cyn dechrau pob blwyddyn ariannol. Mae'r adroddiad hwn yn cyflawni rhwymedigaeth gyfreithiol yr Awdurdod dan *Deddf Llywodraeth Leol 2003* i ystyried Cod CIPFA a Chanllawiau LIC.

Strategaeth ddiwygiedig: Yn unol â Chanllawiau LIC, gofynnir i'r Awdurdod gymeradwyo Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys diwygiedig os bydd y tybiaethau y mae'r adroddiad hwn yn seiliedig arnynt yn newid yn sylweddol. Byddai amgylchiadau o'r fath yn cynnwys, er enghraifft, newid mawr annisgwyl mewn cyfraddau llog, yn rhaglen gyfalaf yr Awdurdod neu yn lefel ei falans buddsoddi, neu golled sylweddol yng ngwerth teg buddsoddiad anariannol a nodwyd fel rhan o'r broses archwilio a pharatoi cyfrifon diwedd blwyddyn.

Cyd-destun Allanol

Cefndir economaidd:

Bydd effaith barhaus y rhyfel yn yr Wcráin ar y DU, ynghyd â chwyddiant uwch, cyfraddau llog uwch, polisi ansicr y llywodraeth, a rhagolygon economaidd sy'n gwaethygu, yn ddylanwadau mawr ar strategaeth rheoli trysorlys yr Awdurdod ar gyfer 2023/24.

Cynyddodd Banc Lloegr (BoE) Gyfradd y Banc 0.75% i 3.0% ym mis Tachwedd 2022, y cynnydd cyfradd sengl mwyaf ers 1989 a'r wythfed codiad olynol ers mis Rhagfyr 2021. Pleidleisiwyd dros y penderfyniad gan fwyafrif o 7-2 o'r Pwyllgor Polisi Ariannol (Monetary Policy Committee - MPC), gydag un o'r ddau wrthwynebydd yn pleidleisio dros godiad o 0.50% a'r llall am godiad o 0.25%.

Roedd Adroddiad Polisi Ariannol (Monetary Policy Report - MPR) chwarterol mis Tachwedd yn rhagweld dirwasgiad hir ond bas yn y DU gyda chwyddiant CPI yn parhau i fod yn uwch na 10% yn y tymor agos. Er bod yr uchafbwynt chwyddiant a ragwelir yn is nag yn adroddiad mis Awst, yn rhannol oherwydd pecyn cymorth y llywodraeth ar gyfer costau ynni cartrefi, disgwylir i chwyddiant aros yn uwch am gyfnod hwy dros y gorwel a ragwelir ac mae'r rhagolygon economaidd yn parhau'n wan, a rhagwelir y bydd diweithdra'n dechrau cynyddu.

Tyfodd economi'r DU 0.2% rhwng mis Ebrill a mis Mehefin 2022, ond mae'r BoE yn rhagweld y bydd Cynnyrch Domestig Gros (Gross Domestic Product - GDP) yn gostwng 0.75% yn ail hanner y flwyddyn galendr oherwydd y wasgfa ar incwm aelwydydd o gostau ynni a phrisiau uwch ar nwyddau . Yna disgwylir i'r twf barhau i ostwng trwy gydol 2023 a hanner cyntaf 2024.

Disgwylir i chwyddiant CPI gyrraedd uchafbwynt o tua 11% yn chwarter olaf calendr 2022 ac yna syrthio'n sydyn i 1.4%, yn is na'r targed o 2%, ymhen dwy flynedd ac i 0% ymhen tair blynedd os bydd y Gyfradd Banc yn dilyn y llwybr a awgrymir gan farchnadoedd ariannol gydag uchafbwynt o 5.25%. Fodd bynnag, mae'r BoE wedi datgan ei fod yn ystyried bod y llwybr hwn yn rhy uchel, sy'n awgrymu y bydd y brig mewn cyfraddau llog yn is, gan leihau'r risg y bydd chwyddiant yn disgyn yn rhy bell o dan y targed.

Mae'r farchnad lafur yn dal yn dynn am y tro, gyda'r ystadegau diweddaraf yn dangos bod y gyfradd ddiweithdra wedi gostwng i 3.5%, wedi'i gyrru'n bennaf gan weithlu sy'n crebachu. Roedd enillion i fyny'n gryf mewn termau nominal o 6% ar gyfer cyfanswm cyflog a 5.4% ar gyfer tâl rheolaidd ond mae ystyried chwyddiant yn golygu mai cyfanswm cyflog gwirioneddol oedd -2.4% a chyflog rheolaidd -2.9%. Wrth edrych ymlaen, mae'r MPR yn dangos bod y farchnad lafur yn gwanhau mewn ymateb i'r rhagolygon ar gyfer twf sy'n gwaethygu, gan arwain at gyfradd ddiweithdra yn cynyddu i tua 6.5% yn 2025.

Mae cyfraddau llog hefyd wedi bod yn codi'n sydyn yn yr UD, gyda'r Gronfa Ffederal yn cynyddu'r ystod ar ei chyfradd llog allweddol 0.75% ym mis Tachwedd 2022 i 3.75% -4.0%. Hwn oedd y pedwerydd cynnydd o 0.75% yn olynol mewn cyflymder tynhau sydd wedi gweld cyfraddau'n cynyddu o 0.25%-0.50% ym mis Mawrth 2022. Mae chwyddiant blyneddol wedi bod yn arafu yn yr Unol Daleithiau ond mae'n parhau i fod yn uwch nag 8%. Tyfodd GDP ar gyfradd flynyddol o 2.6% rhwng misoedd Gorffennaf a Medi 2022, cynnydd gwell na'r disgwyl, ond gyda disgwyl i gyfraddau llog swyddogol godi hyd yn oed ymhellach yn y misoedd nesaf, mae disgwyl dirwasgiad yn y rhanbarth yn eang ar ryw adeg yn ystod 2023.

Mae chwyddiant wedi bod yn codi'n gyson ym Mharth yr Ewro ers dechrau'r flwyddyn, gan gyrraedd cyfradd flynyddol o 10.7% ym mis Hydref 2022. Mae twf economaidd wedi bod yn gwanhau gydag ehangiad o 0.2% yn unig yn y tri mis hyd at fis Medi 2022. Yn yr un modd â'r DU a'r Unol Daleithiau, mae Banc Canolog Ewrop wedi bod ar gylch tynhau cyfraddau llog, gan wthio ei dair cyfradd llog allweddol i fyny 0.75% ym mis Hydref, y trydydd cynnydd mawr yn olynol, gan fynd â'i brif gyfradd ail-ariannu i 2% a chyfradd cyfleuster blaendal i 1.5%.

Rhagolwg credyd:

Mae prisiau cyfnewid diofyn credyd (credit default swap - CDS) wedi dilyn tuedd ar i fyny drwy gydol y flwyddyn, gan ddangos risg credyd uwch. Maent wedi cael hwb gan y rhyfel yn yr Wcraïn, ansicrwydd economaidd a gwleidyddol cynyddol a rhagolygon byd-eang a'r DU gwannach, ond maent yn parhau i fod ymhell islaw'r lefelau a welwyd ar ddechrau'r pandemig Covid-19.

Mae anwadalrwydd prisiau cyfnewid diodyn credyd wedi bod yn uwch yn 2022 o'i gymharu â 2021 ac eleni gwelwyd gwahaniaeth mewn prisiau rhwng endidau banc wedi'u neilltuo (manwerthu) ac endidau bancio heb eu neilltuo (buddsoddiad) unwaith eto.

Arweiniodd y darlun economaidd sy'n gwanhau yn ystod 2022 i'r asiantaethau statws credyd adlewyrchu hyn yn eu hasesiad o'r rhagolygon ar gyfer sofran y DU yn ogystal â nifer o awdurdodau lleol a sefydliadau ariannol, gan eu hadolygu o i negyddol o sefydlog.

Mae tensiynau cystadleuol yn y sector bancio a allai effeithio ar gryfder mantolen banc wrth symud ymlaen. Mae'r rhagolygon economaidd sy'n gwanhau a'r dirwasgiadau tebygol mewn llawer o ranbarthau yn cynyddu'r posibilrwydd o ddirywiad yn ansawdd asedau banciau, tra bod cyfraddau llog uwch yn rhoi hwb i incwm net a phroffidioldeb.

Fodd bynnag, mae'r sefydliadau ar restr parti i contract ein ymgynghorydd Arlingclose yn parhau i fod wedi'u cyfalafu'n dda ac mae eu cyngor parti i contract ar y ddau sefydliad a argymhellir ac uchafswm hyd yn parhau i gael eu hadolygu'n barhaus a byddant yn parhau i adlewyrchu amodau economaidd a'r rhagolygon credyd.

Rhagolwg cyfradd llog:

Mae ymgynghorydd rheoli trysorlys yr Awdurdod, Arlingclose, yn rhagweld y bydd Cyfradd y Banc yn parhau i godi yn 2022 a 2023 wrth i Fanc Lloegr geisio gostwng chwyddiant sy'n sylweddol uwch na'i darged o 2%.

Er bod disgwyliadau cyfraddau llog wedi gostwng yn ystod misoedd Hydref a Thachwedd 2022, mae cynnydd mewn cyfraddau llog lluosog yn dal yn ddisgwyliedig dros y gorwel a ragwelir er gwaethaf y dirwasgiad sydd ar ddod. Mae Arlingclose yn disgwyl i Gyfradd y Banc godi i 4.25% erbyn mis Mehefin 2023 o dan ei achos canolog, gyda'r risgiau yn y tymor agos a'r tymor canolig i'r ochr arall, pe na bai chwyddiant yn esblygu fel y mae'r Banc yn ei ragweld ac yn parhau i fod yn uwch yn gyson.

Disgwylir i'r cynnyrch aros yn fras ar y lefelau presennol dros y tymor canolig, a disgwylir i gynnyrch giltiau 5-, 10- ac 20- mlynedd fod tua 3.6%, 3.7%, a 3.9% yn y drefn honno dros y cyfnod o 3 blynedd hyd at fis Medi 2025. Bernir bod y risgiau ar gyfer arenillion tymor byr, canolig a hwy wedi'u cydbwysu'n fras dros y dyfodol a ragwelir. Fel bob amser, yn ddiamau, bydd anwadalrwydd tymor byr oherwydd ansicrwydd a digwyddiadau economaidd a gwleidyddol.

Mae rhagolwg economaidd a chyfradd llog manylach a ddarparwyd gan Arlingclose ynghlwm yn Atodiad A.

At ddiben gosod y gyllideb, rhagdybiwyd y bydd benthyciadau hirdymor newydd yn cael eu benthycu ar gyfradd gyfartalog o 5%.

Cyd-destun Lleol

Ar 30 Tachwedd 2022, roedd gan yr Awdurdod £19.46m o fenthyciadau a £1.0m o fuddsoddiadau trysorlys (arian parod yn y banc). Nodir hyn yn fanylach yn **Atodiad B**. Dangosir y newidiadau a ragwelir yn y symiau hyn yn y dadansoddiad mantolen yn nhabl 1 isod.

Tabl 1: Mae'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (CFR) wedi'i nodi yn y tabl isod:

	2021/22 Gwirionedd l £m	2022/23 £m Diwygiedig	2023/24 Amcangyfri f £m	2024/25 Amcangyfri f £m	2025/26 Amcangyfrif £m
Agor CFR	29.4	28.4	29.0	33.9	62.6
Cau CFR	28.4	29.0	33.9	62.6	85.2
Symudiad yn CFR	(1.0)	0.6	4.9	28.7	22.6

Symudiad yn CFR a gynrychiolir gan

Angen ariannu net am y flwyddyn (gwariant cyfalaf)	1.0	2.5	6.9	30.8	25.6
Llai o MRP/VRP	(2.0)	(1.9)	(2.0)	(2.1)	(3.0)
Symudiad yn CFR	(1.0)	0.6	4.9	28.7	22.6

*Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys y gofynion benthycia posibl ar gyfer canolfan hyfforddi newydd (costau disgwylidig: 2023/24: £3m, 2024/25: £25m, 2025/26: £20m), sy'n destun achos busnes ar wahân.

Mae'r angen sylfaenol i fenthycia at ddibenion cyfalaf yn cael ei fesur gan y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (CFR), tra mai adnoddau mantolen yw'r symiau sylfaenol sydd ar gael i'w buddsoddi. Strategaeth bresennol yr Awdurdod yw cynnal benthyciadau a buddsoddiadau islaw eu lefelau sylfaenol, a elwir weithiau yn fenthycia mewnol.

Mae gan yr Awdurdod CFR cynyddol oherwydd y rhaglen gyfalaf, ond ychydig iawn o fuddsoddiadau ac felly bydd gofyn iddo fenthycia hyd at £85m dros y cyfnod a ragwelir, sy'n cynnwys £48m ar gyfer y ganolfan hyfforddi bosibl.

Mae Cod Darbodus *CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol* yn argymhell y dylai cyfanswm dyled yr Awdurdod fod yn is na'i CFR uchaf a ragwelwyd dros y tair blynedd nesaf. Mae Tabl 1 yn dangos bod yr Awdurdod yn disgwyl cydymffurfio â'r argymhellid hwn yn ystod 2023/24.

Meincnod atebolrwydd: Er mwyn cymharu benthyciadau gwirioneddol y Cyngor yn erbyn strategaeth amgen, mae meincnod atebolrwydd wedi'i gyfrifo sy'n dangos y lefel risg isaf o fenthycia. Nid yw hyn yn cynnwys costau posibl y ganolfan hyfforddi newydd fel y manylir yn nhabl 1 uchod, ond bod balansau arian parod a buddsoddiad yn cael eu cadw i lefel isafswm o £2.0m ar ddiwedd pob blwyddyn i gynnal hylifedd digonol ond lleihau risg credyd.

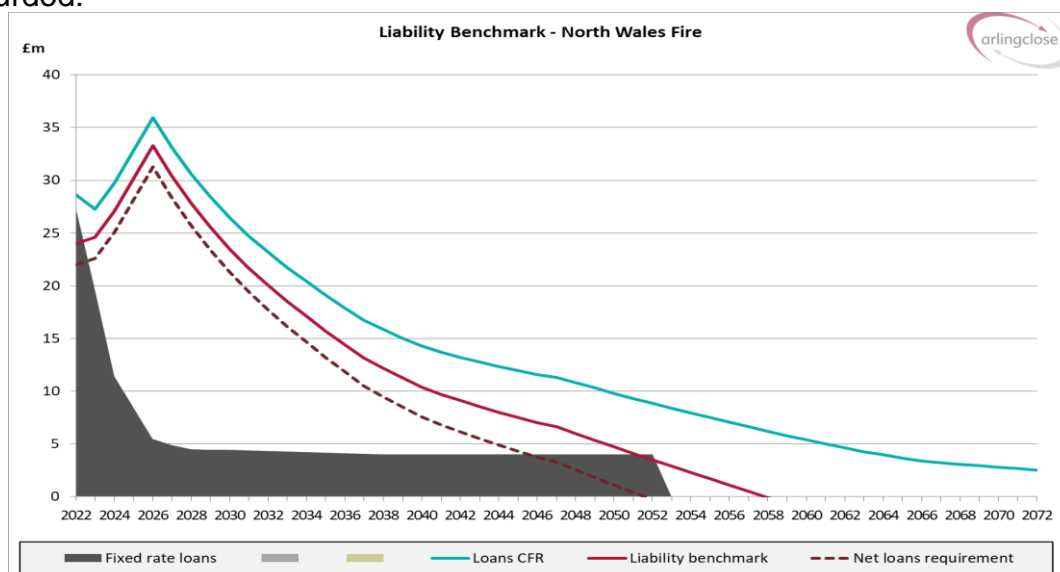
Mae'r meincnod atebolrwydd yn arf pwysig i helpu i sefydlu a yw'r Cyngor yn debygol o fod yn fenthyciwr hirdymor neu'n fuddsoddwr hirdymor yn y dyfodol, ac felly siapio ei ffocws strategol a'i benderfyniadau. Mae'r meincnod atebolrwydd ei hun yn cynrychioli amcangyfrif o swm cronnus y benthycia allanol y mae'n rhaid i'r Cyngor ei gael i ariannu ei gynlluniau cyfalaf a refeniw cyfredol tra'n cadw buddsoddiadau'r trysorlys ar y lefel isaf sy'n ofynnol i reoli llif arian o ddydd i ddydd.

Dyma'r flwyddyn gyntaf i'r meincnod atebolrwydd gael ei gyfrifo a'i ddyfeisio mewn cysylltiad ag ymgynghorwyr y trysorlys. Fodd bynnag, bydd yn cael ei ddatblygu ymhellach drwy gydol y flwyddyn, i gymryd i ystyriaeth y datblygiadau sydd heb eu cynnwys isod. Nid yw'n cynnwys cost benthycia i ariannu'r ganolfan hyfforddi newydd bosibl. Bydd y dangosydd hwn yn cael ei ddiweddarau'n barhaus.

Tabl 2: Dangosydd Darbodus: Meincnod atebolrwydd

	31.3.22 Gwirioneddol £m	31.3.23 Amcangyfrif £m	31.3.24 Rhagolwg £m	31.3.25 Rhagolwg £m	31.3.26 Rhagolwg £m
Benthyciadau CFR	28.4	27.0	29.5	32.6	35.7
Llai: Adnoddau mantolen	-6.4	-4.4	-4.4	-4.4	-4.4
Gofyniad benthyciadau net	22.0	22.6	25.1	28.2	31.3
A: Lwfans hylifedd	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
Meincnod atebolrwydd	24.0	24.6	27.1	30.2	33.3

Yn dilyn o'r rhagolygon tymor canolig yn nhabl 2 uchod, mae'r meincnod atebolrwydd tymor hir yn rhagdybio gwariant cyfalaf amcangyfrifedig, heb gynnwys cost y ganolfan hyfforddi newydd arfaethedig a ariennir drwy fenthycia, a lleiafswm darpariaeth refeniw ar wariant cyfalaf newydd yn seiliedig ar asedau amrywiol byw, yn unol â'r polisiau cyfrifyddu, ac mae'n ddibynnol ar yr ased ac incwm, gwariant a chronfeydd wrth gefn i gyd yn cynyddu gan chwyddiant o 3% y flwyddyn. Dangosir hyn yn y siart isod ynghyd â phroffil aeddfedrwydd benthyciadau presennol yr Awdurdod:

Mae'r llinell las yn cynrychioli'r angen i ariannu gwariant cyfalaf trwy fenthyca (y Gofyniad Ariannu Cyfalaf neu CFR). Mae'r llinellau coch yn cynrychioli'r angen i ariannu gwariant cyfalaf trwy fenthyca unwaith y bydd cronfeydd wrth gefn a gwargedion cyfalaf gweithio (neu ddiffygion) wedi'u hystyried - dyma'r gwir angen i fenthyca y mae CIPFA wedi'i ddiffinio fel y Meincnod Atebolrwydd. Mae'r llinell goch doredig yn cynrychioli'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ac mae'r llinell solet yn cynrychioli'r sefyllfa ganol blwyddyn ar gyfartaledd. Mae'r rhannau llwyd yn dangos benthyciadau gwirioneddol. Pan fydd y rhan lwyd yn gostwng o dan y llinellau coch, mae'n golygu bod angen benthycia. Mae'r graff yn dangos bod yr awdurdod yn disgwyl y bydd angen benthycia yn y blynyddoedd i ddod. Bydd gan yr Awdurdod ofyniad benthycia bob amser gan nad oes ganddo arian sylweddol na chronfeydd wrth gefn a dim ond mynediad cyfyngedig i arian grant cyfalaf.

Strategaeth Fenthyca

Ar hyn o bryd mae gan yr Awdurdod £19.46m o fenthyciadau, gostyngiad o £4.97m ar y flwyddyn flaenorol, fel rhan o'i strategaeth ar gyfer ariannu rhaglenni cyfalaf y blynyddoedd blaenorol. Mae rhagolwg y fantolen yn nhabl 1 yn dangos bod yr Awdurdod yn disgwyl benthycia hyd at £28.99m yn 2023/24. Gall yr Awdurdod hefyd fenthyca symiau ychwanegol i ragariannu gofynion blynyddoedd i ddod, ar yr amod nad yw hyn yn fwy na'r terfyn awdurdodedig ar gyfer benthycia o £30.99m.

Amcanion: Prif amcan yr Awdurdod wrth fenthyca arian yw i gael cydbwysedd risg isel priodol rhwng sicrhau costau llog isel a chael sicrwydd ynghylch y costau hynny dros y cyfnod y mae angen cyllid ar ei gyfer. Mae'r hyblygrwydd i ail-negodi benthyciadau, pe bai cynlluniau hirdymor yr Awdurdod yn newid, yn amcan eilaidd.

Strategaeth: O ystyried y toriadau sylweddol i wariant cyhoeddus ac yn arbennig i gyllid llywodraeth leol, mae strategaeth fenthyca'r Awdurdod yn parhau i ymdrinl â mater allweddol fforddiadwyedd heb beryglu sefydlogrwydd tymor hwy y portffolio dyledion. Gyda chyfraddau llog tymor byr ar hyn o bryd yn llawer is na chyfraddau hirdymor, mae'n debygol o fod yn fwy cost effeithiol yn y tymor byr i fenthyg benthyciadau tymor byr yn lle hynny.

Drwy wneud hynny, mae'r Awdurdod yn gallu lleihau costau benthycia net (er gwaethaf incwm buddsoddi a ragwelwyd) a lleihau risg gyffredinol y trysorlys. Bydd manteision benthycia tymor byr yn cael eu monitro'n rheolaidd yn erbyn y potensial ar gyfer costau ychwanegol drwy ohirio benthycia i'r blynyddoedd i ddod pan ragwelir y bydd cyfraddau benthycia hirdymor yn codi'n gymedrol. Bydd Arlingclose yn cynorthwyo'r Awdurdod gyda'r dadansoddiad 'cost cario' ac adennill costau hwn. Gall ei allbwn benderfynu a fydd yr Awdurdod yn benthycia symiau ychwanegol ar gyfraddau sefydlog hirdymor yn 2023/24 gyda'r bwriad o gadw costau llog yn y dyfodol yn isel, hyd yn oed os yw hyn yn achosi costau ychwanegol yn y tymor byr.

Mae'r Awdurdod eisoes wedi codi'r cyfan o'i fenthyciadau tymor hir oddi wrth y PWLB (y Public Works Loan Board yn flaenorol) ond bydd yn ystyried benthyciadau hirdymor o ffynonellau eraill gan gynnwys banciau, pensiynau ac awdurdodau lleol, er mwyn lleihau costau llog a lleihau gorddibyniaeth ar un ffynhonnell ariannu yn unol â Chod CIPFA.

Fel arall, gall yr Awdurdod drefnu benthyciadau cychwyn ymlaen llaw, lle mae'r gyfradd llog wedi'i gosod ymlaen llaw, ond bod yr arian parod yn cael ei dderbyn mewn blynyddoedd diweddarach. Byddai hyn yn galluogi sicrwydd cost heb ddioddef cost cario yn y cyfamser.

Yn ogystal, gall yr Awdurdod fenthyca rhagor o fenthyciadau tymor byr i dalu am brinder llif arian nas cynlluniwyd.

Ffynonellau benthycia: Y ffynonellau cymeradwy ar gyfer benthycia tymor hir a thymor byr yw:

- Cyfleuster benthycia PWLB Trysorlys EM (y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn y gorffennol)
- unrhyw sefydliad a gymeradwywyd ar gyfer buddsoddiadau (gweler isod)
- unrhyw fanc neu gymdeithas adeiladu arall a awdurdodwyd i weithredu yn y DU
- unrhyw gorff sector cyhoeddus arall yn y DU
- cronfeydd pensiwn sector cyhoeddus a phreifat y DU (ac eithrio eich Cronfa Bensiwn leol)
- buddsoddwyr bond marchnadoedd cyfalaf
- UK Municipal Bonds Agency plc a chwmnïau pwrpas arbennig eraill a grëwyd i alluogi cyhoeddi bondiau awdurdodau lleol

Ffynonellau cyllid dyled eraill: Yn ogystal, gellir codi cyllid cyfalaf drwy'r dulliau canlynol nad ydynt yn fenthyca, ond gellir eu dosbarthu fel rhwymedigaethau dyled eraill:

- prydlesu
- hurbwrcasu
- Menter Cyllid Preifat
- gwerthu ac adlesu

Asiantaeth Bondiau Trefol: Sefydlwyd *UK Municipal Bonds Agency plc* yn 2014 gan y Gymdeithas Llywodraeth Leol fel dewis amgen i'r PWLB. Mae'n cyhoeddi bondiau ar y marchnadoedd cyfalaf ac yn benthycia'r elw i awdurdodau lleol. Mae hon yn ffynhonnell fwy cymhleth o gyllid na'r PWLB am ddau reswm: mae'n ofynnol i awdurdodau benthycia roi gwarant i fuddsoddwyr bond i ad-dalu eu buddsoddiad os na fydd yr asiantaeth yn gallu gwneud hynny am unrhyw reswm; a cheir amser arweiniol o sawl mis rhwng ymrwmo i fenthyca a gwybod y gyfradd llog sy'n daladwy. Bydd unrhyw benderfyniad i fenthyca gan yr Asiantaeth felly yn destun adroddiad ar wahân i'r Awdurdod.

Benthyciadau tymor byr a chyfradd amrywiol: Mae'r benthyciadau hyn yn gadael yr Awdurdod yn agored i'r risg o godiadau cyfradd llog tymor byr ac felly maent yn amodol ar y terfynau cyfradd llog yn y dangosyddion rheoli trysorlys isod. Gellir defnyddio deilliadau ariannol i reoli'r risg cyfradd llog hon (gweler yr adran isod).

Aildrefnu dyled: Mae'r PWLB yn caniatáu i awdurdodau ad-dalu benthyciadau cyn aeddfedrwydd a thalu premiwm neu dderbyn gostyngiad yn unol â fformiwla benodol yn seiliedig ar gyfraddau llog cyfredol. Efallai y bydd benthycwyr eraill hefyd yn barod i drafod telerau adbrynu cynamserol. Gall yr Awdurdod fanteisio ar hyn a rhoi benthyciadau newydd yn lle rhai benthyciadau, neu ad-dalu benthyciadau heb eu disodli, lle disgwylir i hyn arwain at arbediad cost cyffredinol neu ostyngiad mewn risg. Mae'r cynnydd diweddar mewn cyfraddau llog yn golygu y dylai cyfleoedd mwy ffafriol i aildrefnu dyled godi nag yn y blynyddoedd blaenorol.

Strategaeth Buddsoddi'r Trysorlys

Nid oes gan yr Awdurdod gronfeydd wedi'u buddsoddi. Rhoddir arian parod dros dro mewn cyfrif galwad nes bod ei angen.

Amcanion: Mae Cod CIPFA a Chanllawiau LIC yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod fuddsoddi ei gronfeydd trysorlys yn ddarbodus, ac ystyried diogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau cyn ceisio'r gyfradd enillion neu'r arenillion uchaf. Amcan yr Awdurdod wrth fuddsoddi arian yw cael y cydbwysedd priodol rhwng risg ac adenillion, gan leihau'r risg o golledion oherwydd diffyg dalu a'r risg o dderbyn incwm buddsoddi anaddas o isel.

Strategaeth: Fel y dangosir gan y meincnod atebolrwydd uchod, nid yw'r Awdurdod yn disgwyl bod yn fenthyciwr tymor hir ac felly bydd buddsoddiadau trysorlys newydd yn cael eu gwneud yn bennaf i reoli llif arian o ddydd i ddydd gan ddefnyddio offerynnau risg isel tymor byr.

Polisi ESG: Mae ystyriaethau amgylcheddol, cymdeithasol a llywodraethu (environmental, social and governance - ESG) yn ffactor gynyddol wrth i fuddsoddwyr byd-eang wneud penderfyniadau, ond mae'r fframwaith ar gyfer gwerthuso cyfleoedd buddsoddi yn dal i ddatblygu. Wrth fuddsoddi mewn banciau a chronfeydd, bydd yr Awdurdod yn blaenoriaethu banciau sydd wedi llofnodi Egwyddorion Bancio Cyfrifol y Cenhedloedd Unedig a chronfeydd a weithredir gan reolwyr sydd wedi llofnodi Egwyddorion Bancio Cyfrifol y Cenhedloedd Unedig, Cynghrair Rheolwyr Asedau Net Sero a/neu Côt Stiwardiaeth y DU.

Parti i gontract cymeradwy: Gall yr Awdurdod fuddsoddi ei arian dros ben gydag unrhyw un o'r mathau o barti i gontract yn nhabl 3 isod, yn amodol ar y terfynau a ddangosir.

Tabl 3: Partion i gontract a therfynau buddsoddi'r trysorlys

Sector	Disgrifiad	Terfyn parti i gontract	Terfyn sector
Llywodraeth y DU	Swyddfa Rheoli Dyled	Diderfyn	amherthnasol
Awdurdodau lleol ac endidau eraill y llywodraeth	Pawb ac eithrio'r rhai sy'n destun cyfyngiad treth gyngor ac archebiannau o dan Ran 1 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.	£2m	Diderfyn
Banciau (anwarantedig)*	Holl fanciau'r DU a'u hisgwmnïau sydd â chyfraddau da (Fitch neu gyfwerth).	£5m	Diderfyn
Cymdeithasau adeiladu (anwarantedig) *	Cymdeithasau adeiladu gyda sgôr	£2m	Diderfyn
Cronfeydd Marchnad Arian (MMF)	Dim ond ar y cyd â chyngor gan Arlingclose.	£1m	Diderfyn

Mae'n rhaid darllen y tabl hwn ar y cyd â'r nodiadau isod

* **Isafswm sgôr credyd:** Bydd buddsoddiadau'r trysorlys yn y sectorau sydd wedi'u marcio â seren yn cael eu gwneud dim ond gydag endidau nad yw eu statws credyd hirdymor isaf a gyhoeddwyd yn is nag A-. Os yw ar gael, defnyddir y statws credyd sy'n berthnasol i'r buddsoddiad penodol neu ddsbarth penodol o fuddsoddiad, fel arall defnyddir y statws credyd parti i gontract. Fodd bynnag, nid yw penderfyniadau buddsoddi byth yn cael eu gwneud ar sail statws credyd yn unig, a bydd yr holl ffactorau perthnasol eraill gan gynnwys cyngor allanol yn cael eu hystyried.

Ar gyfer endidau heb statws credyd cyhoeddedig, gellir gwneud buddsoddiadau naill ai (a) lle mae cyngor allanol yn nodi bod yr endid o ansawdd credyd tebyg; neu (b) hyd at uchafswm o £1m fesul parti i gontract fel rhan o bwll arallgyfeirio e.e. drwy lwyfan cymar-i-gymar.

Llywodraeth: Benthyciadau i, a bondiau a biliau a gyhoeddir neu a warentir gan lywodraethau cenedlaethol, awdurdodau rhanbarthol a lleol a banciau datblygu amlochrog. Nid yw'r buddsoddiadau hyn yn destun 'bail-in', ac yn gyffredinol mae'r risg ansolfedd yn is, er nad ydynt yn risg sero. Ystyrir bod buddsoddiadau gyda Llywodraeth y DU yn sero risg credyd oherwydd ei gallu i greu arian cyfred ychwanegol ac felly gellir eu gwneud mewn symiau anghyfyngedig am hyd at 50 mlynedd.

Banciau a chymdeithasau adeiladu (heb eu gwarantu): Cyfrifon, adneuon, tystysgrifau adneuon a bondiau diwarant uwch gyda banciau a chymdeithasau adeiladu, ac eithrio banciau datblygu amlochrog. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i'r risg o golli credyd drwy 'bail-in' pe bai'r rheolydd yn penderfynu bod y banc yn methu neu'n debygol o fethu. Gweler isod am drefniadau sy'n ymwneud â chyfrifon banc gweithredol.

Cyfrifon banc gweithredol: Gall yr Awdurdod achosi datguddiadau gweithredol, er enghraifft drwy gyfrifon cyfredol, cyfrifon casglu a gwasanaethau caffael masnachwyr, i unrhyw fanc yn y DU sydd â statws credyd heb fod yn is na BBB- ac sydd ag asedau sy'n fwy na £25 biliwn. Nid yw'r rhain yn cael eu dosbarthu fel buddsoddiadau ond maent yn dal i fod yn agored i risg o fechnïaeth y banc, ac felly bydd balansau'n cael eu cadw o dan £5m y banc. Mae Banc Lloegr wedi datgan, os bydd methiant, bod banciau ag asedau o fwy na £25 biliwn yn fwy tebygol o gael eu hachub ar fechnïaeth na'u gwneud yn fethdalwyr, gan gynyddu'r siawns y bydd yr Awdurdod yn cynnal parhad gweithredol.

Asesiad risg a statws credyd: Caiff statws credyd ei sicrhau a'i fonitro gan ymgynghorwyr trysorlys yr Awdurdod, a fydd yn hysbysu newidiadau mewn graddfeydd wrth iddynt ddigwydd. Rhestrir yr asiantaethau statws credyd a ddefnyddir ar hyn o bryd yn y ddogfen Arferion Rheoli'r Trysorlys. Pan fo statws credyd endid wedi'i israddio fel ei fod yn methu â bodloni'r meini prawf buddsoddi cymeradwy, yna:

- ni wneir unrhyw fuddsoddiadau newydd,
- bydd buddsoddiadau presennol y gellir eu hadalw neu eu gwerthu heb unrhyw gost yn cael eu hadalw neu eu gwerthu, a
- rhoddir ystyriaeth lawn i adalw neu werthu'r holl fuddsoddiadau presennol eraill gyda'r parti i gontract yr effeithir arno.

Pan fydd asiantaeth statws credyd yn cyhoeddi bod statws credyd yn cael ei adolygu ar gyfer israddio posibl (a elwir hefyd yn "wylidwriaeth negyddol") fel y gall ddisgyn yn is na'r meini prawf statws cymeradwy, yna dim ond buddsoddiadau y gellir eu tynnu'n ôl fydd yn cael eu gwneud gyda'r sefydliad hwnnw tan cyhoeddi canlyniad yr adolygiad. Ni fydd y polisi hwn yn berthnasol i ragolygon negyddol, sy'n dynodi cyfeiriad hirdymor yn hytrach na newid graddfa sydd ar fin digwydd.

Gwybodaeth arall ynghylch diogelwch buddsoddiadau: Mae'r Awdurdod yn deall bod statws credyd yn gallu rhagweld diffyg buddsoddiad yn dda, ond nid yn berffaith. Rhoddir ystyriaeth lawn felly i wybodaeth arall sydd ar gael am ansawdd credyd y sefydliadau y mae'n buddsoddi ynddynt, gan gynnwys prisiau cyfnewid diffyg credyd, datganiadau ariannol, gwybodaeth am gymorth posibl gan y llywodraeth, adroddiadau yn y wasg ariannol o ansawdd, a dadansoddiad a chynghor gan ymgynghorydd rheoli trysorlys yr Awdurdod. Ni wneir unrhyw fuddsoddiadau gyda sefydliad os oes amheuan sylweddol ynghylch ei ansawdd credyd, er y gallai fel arall fodloni'r meini prawf uchod.

Pan fydd dirywiad yn amodau'r farchnad ariannol yn effeithio ar deilyngdod credyd pob sefydliad, fel y digwyddodd yn 2008 a 2020, nid yw hyn yn cael ei adlewyrchu'n gyffredinol ar statws credyd, ond mae i'w weld mewn mesurau marchnad eraill. O dan yr amgylchiadau hyn, bydd yr Awdurdod yn cyfyngu ei fuddsoddiadau i'r sefydliadau hynny o ansawdd credyd uwch ac yn lleihau hyd ei fuddsoddiadau i gynnal y lefel ofynnol o sicrwydd. Bydd maint y cyfyngiadau hyn yn unol ag amodau'r farchnad ariannol ar y pryd. Os yw'r cyfyngiadau hyn yn golygu nad oes digon o sefydliadau masnachol o ansawdd credyd uchel ar gael i fuddsoddi balansau arian parod yr Awdurdod, yna bydd y gwarged yn cael ei adneuo gyda Llywodraeth y DU, neu gydag awdurdodau lleol eraill. Bydd hyn yn achosi i enillion buddsoddi ostwng ond bydd yn diogelu'r prif swm a fuddsoddiwyd.

Rheoli hylifedd: Mae'r Awdurdod yn monitro'r llif arian yn ddyddiol ac yn rhagweld incwm a gwariant hysbys er mwyn pennu'r cyfnod hwyaf y gellir ymrwymo arian yn ddarbodus ar ei gyfer. Mae'r rhagolwg yn cael ei lunio ar sail ddarbodus i leihau'r risg y bydd yr Awdurdod yn cael ei orfodi i fenthycha ar delerau anffafriol i gwrdd â'i ymrwymadau ariannol.

Dangosyddion Darbodus Rheoli'r Trysorlys

Mae'r Awdurdod yn mesur ac yn rheoli ei amlygiadau i risgiau rheoli'r trysorlys gan ddefnyddio'r dangosyddion canlynol.

Fframwaith aeddfedrwydd benthycha: Mae'r dangosydd hwn wedi'i osod i reoli pa mor agored yw'r Awdurdod i risg ail-ariannu. Y terfynau uchaf ac isaf ar fframwaith aeddfedrwydd benthycha fydd:

Dangosydd risg cyfradd ail-ariannu	Terfyn uchaf	Terfyn isaf
O dan 12 mis	60%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	60%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	45%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd neu ragor	100%	0%

Mae cyfnodau amser yn dechrau ar ddiwrnod cyntaf pob blwyddyn ariannol. Y dyddiad aeddfedu ar gyfer benthycha yw'r dyddiad cynharaf y gall y benthyciwr fynnu ad-daliad.

Materion Perthnasol

Mae Cod CIPFA yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gynnwys y canlynol yn ei strategaeth rheoli'r trysorlys.

Deilliadau ariannol: Yn absenoldeb unrhyw bŵer cyfreithiol penodol i wneud hynny, ni fydd yr Awdurdod yn defnyddio deilliadau ariannol annibynnol (megis cyfnewidiadau, blaensymiau, dyfodol ac opsiynau). Gellir defnyddio deilliadau sydd wedi'u hymgorffori mewn benthyciadau a buddsoddiadau, gan gynnwys cronfeydd cyfun a thrafodion sy'n cychwyn ymlaen llaw, a bydd y risgiau a gyflwynir ganddynt yn cael eu rheoli yn unol â strategaeth gyffredinol rheoli risg y trysorlys.

Canllawiau'r Llywodraeth: Mae materion pellach sy'n ofynnol gan Ganllawiau LIC wedi'u cynnwys yn Atodiad C.

Goblygiadau Ariannol

Y gyllideb ar gyfer incwm buddsoddi yn 2023/24 yw dim. Y gyllideb ar gyfer llog dyled a dalwyd yn 2023/24 yw £1.2 miliwn, yn seiliedig ar bortffolio dyledion cyfartalog o £25 miliwn ar gyfradd llog gyfartalog o 4.6%. Os bydd lefelau gwirioneddol buddsoddiadau a benthycha, neu gyfraddau llog gwirioneddol, yn wahanol i'r rhai a ragwelwyd, bydd perfformiad yn erbyn y gyllideb yn gyfatebol wahanol.

Ystyriaethau eraill a wnaed

Nid yw Cod CIPFA yn rhagnodi unrhyw strategaeth rheoli trysorlys benodol i awdurdodau lleol ei mabwysiadu. Cred y Trysorydd fod y strategaeth uchod yn cynrychioli cydbwysedd priodol rhwng rheoli risg a chost effeithiolrwydd. Mae rhai strategaethau amgen, gyda'u goblygiadau ariannol a rheoli risg, wedi'u rhestru isod.

Amgen	Effaith ar incwm a gwariant	Effaith ar reoli risg
Buddsoddi mewn ystod gulach o wrthbartïon a/neu am gyfnodau byrrach	Bydd incwm llog yn is	Llai o debygolrwydd o golledion oherwydd diffygdlu sy'n gysylltiedig â chredyd, ond gall unrhyw golledion o'r fath fod yn uwch
Buddsoddi mewn ystod ehangach o wrthbartïon a/neu am gyfnodau hwy	Bydd incwm llog yn uwch	Mwy o risg o golledion oherwydd diffygdlu sy'n gysylltiedig â chredyd, ond gall unrhyw golledion o'r fath fod yn llai
Benthyg symiau ychwanegol ar gyfraddau llog sefydlog hirdymor	Bydd costau llog dyled yn codi; mae hyn yn annhebygol o gael ei wrthbwysu gan incwm buddsoddi uwch	Cydbwysedd buddsoddi uwch yn arwain at effaith uwch pe bai diffygdlu; fodd bynnag gall costau llog hirdymor fod yn sicrach
Benthyg benthyciadau tymor byr neu amrywiol yn lle cyfraddau sefydlog hirdymor	Bydd costau llog dyled yn is i ddechrau	Bydd cynnydd mewn costau llog dyled yn cael ei wrthbwysu'n fras gan gynnydd mewn incwm buddsoddi yn y tymor canolig, ond gall costau hirdymor fod yn llai sicr
Lleihau lefel y benthyca	Mae cynilo ar log dyled yn debygol o fod yn fwy na'r incwm buddsoddi a gollir	Llai o falans buddsoddi yn arwain at effaith is os bydd diffygdlu; fodd bynnag gall costau llog tymor hir fod yn llai sicr

Atodiad A – Rhagolwg Economaidd a Chyfraddau Llog Arlingclose – Tachwedd 2022

Tybiaethau sylfaenol:

- Mae disgwyliadau cyfraddau llog y DU wedi lleddfu yn dilyn y gyllideb fach, gyda disgwyliadau cynyddol y bydd polisi cyllidol y DU yn awr yn cael ei dynhau i adfer hyder buddsoddwyr, gan ychwanegu at y pwysau ar gyllid cartrefi. Bydd yr uchafbwynt ar gyfer cyfraddau llog y DU felly yn is, er bod y llwybr ar gyfer cyfraddau llog ac arenillion giltiau yn parhau i fod yn ansicr iawn.
- Yn fyd-eang, mae twf economaidd yn arafu wrth i chwyddiant a pholisi ariannol llymach leihau gweithgarwch. Mae chwyddiant, fodd bynnag, yn parhau'n rhemp, gan godi disgwyliadau y bydd llunwyr polisi, yn enwedig yn yr Unol Daleithiau, yn gyfeiliornus, yn parhau i gynyddu cyfraddau ac yn tynhau economïau i ddirwasgiad.
- Datgymalodd y Canghellor newydd y gyllideb fach, gan dawelu marchnadoedd bondiau a chael gwared ar y premiwm a oedd yn amlwg ers etholiad arweinydd cyntaf y Torïaid fwy neu lai. Bydd cefnogaeth i filiau ynni manwerthu yn llai hael, gan achosi uchafbwynt is ond mwy hirfaith mewn chwyddiant. Bydd hyn yn effeithio ar ddisgwyliadau chwyddiant a thwf.
- Mae economi'r DU eisoes yn profi amodau dirwasgiad, gyda gweithgaredd busnes a gwariant y cartref yn gostwng. Bydd polisi ariannol a chyllidol llymach, ynghyd â chwyddiant uchel, yn lleihau incwm gwario aelwydydd. Mae'r rhagolygon tymor byr i ganolig ar gyfer economi'r DU yn llwm, gyda'r BoE yn rhagweld dirwasgiad hirfaith.
- Mae'r galw am lafur yn parhau'n gryf, er bod rhai arwyddion o leddfu. Mae'r gostyngiad yn y gweithlu gweithredol wedi llifo drwodd i dwf cyflogau uwch, a allai ymestyn chwyddiant uwch. Bydd datblygiad marchnad lafur y DU yn ddylanwad allweddol ar benderfyniadau MPC. Mae'n anodd gweld cryfder y farchnad lafur yn parhau o ystyried y rhagolygon economaidd presennol.
- Mae cynnyrch bondiau byd-eang wedi gostwng rhywfaint wrth i sylw droi tuag at drobwynt posibl ym mholisi ariannol yr Unol Daleithiau. Mae chwyddiant ystyfnig yr Unol Daleithiau a marchnadoedd llafur cryf yn golygu bod y Gronfa Ffederal yn parhau i fod yn anghyfeillgar, gan greu risgiau chwyddiant i fanciau canolog eraill sy'n torri rhengoedd.
- Fodd bynnag, mewn gwyrriad oddi wrth bolisi Ffed ac ECB, ym mis Tachwedd ceisiodd y BoE ddarostwng yn bendant y disgwyliadau cyfraddau llog, gan danlinellu'r niwed y bydd disgwyliadau presennol y farchnad yn ei wneud i economi'r DU, a'r tanwariant chwyddiant tebygol yn y tymor canolig. Ni ataliodd hyn y Llywodraethwr rhag cadarnhau y bydd cynnydd pellach yn y Gyfradd Banc.

Rhagolwg:

- Mae'r MPC yn parhau i bryderu am chwyddiant ond mae'n gweld bod y llwybr ar gyfer Cyfradd Banc yn is na'r hyn a brisir i farchnadoedd.
- Yn dilyn y cynnydd eithriadol o 75bp ym mis Tachwedd, mae Arlingclose yn credu y bydd yr MPC yn arafu cyfradd y cynnydd yn yr ychydig gyfarfodydd nesaf. Mae Arlingclose bellach yn disgwyl i Gyfradd y Banc gyrraedd uchafbwynt o 4.25%, gyda chynnydd pellach o 50bp ym mis Rhagfyr a chynnydd llai yn 2023.
- Mae'n debyg bod economi'r DU wedi mynd i ddirwasgiad yn Ch3, a fydd yn parhau am beth amser. Unwaith y bydd chwyddiant wedi gostwng o'r brig, bydd yr MPC yn torri Cyfradd y Banc.
- Mae Arlingclose yn disgwyl i gynnyrch gilt aros yn weddol gyson er gwaethaf ymgais yr MPC i wthio disgwyliadau cyfraddau llog i lawr. Heb i'r rhagolygon chwyddiant wanhau, bydd buddsoddwyr yn ystyried pris disgwyliadau chwyddiant uwch o ystyried arwyddion o safbwynt polisi ariannol meddalach.
- Mae cynnyrch gilt yn wynebu pwysau ar y ddwy ochr gan bolisi banc canolog anghyfeillgar US/EZ ar un llaw a rhagolygon economaidd byd-eang gwan ar y llaw arall. Bydd gwerthiannau bond BoE yn cynnal arenillion ar lefel uwch nag a fyddai fel arall.

	Current	Dec-22	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23	Mar-24	Jun-24	Sep-24	Dec-24	Mar-25	Jun-25	Sep-25
Official Bank Rate													
Upside risk	0.00	0.25	0.50	0.75	1.00	1.00	1.00	1.25	1.50	1.75	1.50	1.25	1.25
Arlingclose Central Case	3.00	3.50	4.00	4.25	4.25	4.25	4.25	4.00	3.75	3.50	3.50	3.50	3.50
Downside risk	0.00	0.25	0.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
3-month money market rate													
Upside risk	0.00	0.25	0.50	0.75	1.00	1.00	1.00	1.25	1.50	1.75	1.50	1.25	1.25
Arlingclose Central Case	3.00	3.90	4.40	4.40	4.40	4.35	4.30	4.25	4.00	3.75	3.75	3.75	3.75
Downside risk	0.00	0.25	0.50	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
5yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.60	0.70	0.80	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Arlingclose Central Case	3.36	3.65	3.90	3.90	3.90	3.90	3.80	3.70	3.60	3.50	3.40	3.30	3.20
Downside risk	0.00	0.70	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
10yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.60	0.70	0.80	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Arlingclose Central Case	3.46	3.70	3.75	3.75	3.75	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70	3.70
Downside risk	0.00	0.70	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
20yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.60	0.70	0.80	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Arlingclose Central Case	3.88	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00	3.90	3.90	3.90	3.90	3.90	3.90	3.90
Downside risk	0.00	0.70	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
50yr gilt yield													
Upside risk	0.00	0.60	0.70	0.80	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Arlingclose Central Case	3.24	3.40	3.40	3.40	3.40	3.40	3.30	3.30	3.30	3.30	3.30	3.30	3.30
Downside risk	0.00	0.70	0.90	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

Cyfradd Safonol PWLB (Benthyciadau Aeddfedrwydd) = Cynnyrch Gilt + 1.00%

Cyfradd Sicrwydd PWLB (Benthyciadau Aeddfedrwydd) = Cynnyrch Gilt + 0.80%

Cyfradd UKIB (Benthyciadau Aeddfedrwydd) = Cynnyrch giltiau + 0.60%

Atodiad B – Sefyllfa'r Portffolio Buddsoddiadau a Dyledion Presennol

	30 Tachwedd 2022 Portffolio gwirioneddol £m	30 Tachwedd 2022 Cyfradd gyfartalog %
Benthyciadau allanol:		
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	13.46	2.37
Awdurdodau lleol	6.00	1.30
Cyfanswm benthyciadau allanol	19.46	
Cyfanswm dyledion allanol gros	19.46	
Buddsoddiadau'r trysorlys:		
Banciau (anwarantedig)	1.0	2.25
Dyledion net	18.46	

Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw Blynyddol 2023/24 (Atodiad 4)

Datganiad Darpariaeth Isafswm Refeniw Blynyddol 2023/24 (Atodiad 4)

Pan fo'r Awdurdod yn ariannu gwariant cyfalaf trwy ddyled, mae'n rhaid iddo roi adnoddau o'r neilltu i ad-dalu'r ddyled honno mewn blynyddoedd diweddarach. Gelwir y swm a godir ar y gyllideb refeniw ar gyfer ad-dalu dyled yn Ddarpariaeth Isafswm Refeniw (MRP – Minimum Revenue Provision), er na fu isafswm statudol er 2008. Mae *Deddf Llywodraeth Leol 2003* yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod roi sylw i *Ganllawiau Llywodraeth Cymru ar Isafswm Darpariaeth Refeniw* (Canllawiau LIC) a gyhoeddwyd yn fwyaf diweddar yn 2018.

Nod eang Canllawiau LIC yw sicrhau bod gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu dros gyfnod sydd naill ai'n rhesymol gymesur â'r hyn y mae'r gwariant cyfalaf yn darparu buddion iddo, neu, yn achos benthyca a gefnogir gan Grant Cymorth Refeniw y Llywodraeth, yn rhesymol gymesur â'r cyfnod goblygedig wrth benderfynu'r grant hwnnw.

Mae Canllawiau LIC yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod gymeradwyo Datganiad MRP Blynyddol bob blwyddyn ac yn argymhell nifer o opsiynau ar gyfer cyfrifo swm doeth o MRP. Mae'r datganiad canlynol yn ymgorffori opsiynau a argymhellir yn y Canllawiau.

- Ar gyfer gwariant cyfalaf a dynnwyd ar ôl 31 Mawrth 2008, bydd yr MRP yn cael ei benderfynu drwy godi tâl ar y gwariant dros fywyd defnyddiol disgwylidig yr ased perthnasol mewn rhandaliadau cyfartal, gan ddechrau yn y flwyddyn ar ôl i'r ased ddod yn weithredol. Bydd yr MRP ar brynu tir rhydd-ddaliadol yn cael ei godi dros 50 mlynedd. Bydd yr MRP ar wariant nad yw'n gysylltiedig ag asedau sefydlog ond sydd wedi'i gyfalafu gan reoleiddio neu gyfeiriad yn cael ei godi dros 20 mlynedd.
- Ni fydd gwariant cyfalaf a dynnwyd yn ystod 2023/24 yn destun tâl MRP tan 2024/25 neu'n hwyrach.

Yn seiliedig ar amcangyfrifon diweddaraf yr Awdurdod o'i ofyniad ariannu cyfalaf (CFR – capital financing requirement) ar 31 Mawrth 2023, mae'r gyllideb ar gyfer yr MRP wedi'i gosod fel a ganlyn:

	31.03.2023 CFR a amcangyfrifir £m	2023/24 MRP a amcangyfrifir £m
Cyfanswm Cronfa Gyffredinol	29.0	2.0